

наша свабода

№75 ВYДАЕЦЦА 3 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

17 ЛІСТАПАДА
2000 года
ПЯТНІЦА

Адрас: 220123,
г.Мінск, а/я 103

E-mail:
NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

Какая там Европа!

Чарговы «тэракт» у Мінску

Зміцер БУЛАЙ

А 13-й гадзіне 15 кастрычніка ў прыёмнай галоўнага ўрача бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі прагучаў тэлефонны званок. Невядомы паведаміў аб закладзеным у траўматалагічным аддзяленні бальніцы «выбуховым прыстасаванні».

У тэрміновым парадку ўсе пацыенты і персанал БХМД былі эвакуаваны ў Інстытут траўматалогіі і артапедыі, што знаходзіцца нападаль. Выкліканая брыгада сапёраў з адмыслова трэніраванымі на пошук выбуховых рэчываў сабакамі больш за дзве гадзіны шукала «бомбу», але нічога знойдзена не было. Зноў нехта па-дзікунку пажартаваў.

Дарэчы, першы ў Беларусі «тэракт» адбыўся ў ноч на 12 сакавіка 1995 г. у памяшканні Вярхоўнага Савета 12-га склікання, дзе 18 дэпутатаў парламента абвесцілі галадоўку ў знак пратэсту супраць дзеянняў А.Лукашэнкі. Тады таксама «невядомы» папярэдзіў спецслужбы пра закладзеную ў гэтым памяшканні «бомбу», і непакорлівыя дэпутаты былі «эвакуаваны» ў прымусовым парадку.

За пяць апошніх гадоў па сталіцы пракацілася хваля падобных «выбухаў». Часцей за ўсё «ўзрываліся» месцы, дзе праводзіла свае мерапрыемствы апазіцыя, а таксама сярэднія навучальныя ўстановы горада. А вось з лярыйнай падобны выпадак здарыўся ўпершыню.

Сям'я Захаранкі папрасіла прытулку

Алесь ПАЎЛОВІЧ

Жонка экс-міністра ўнутраных спраў Беларусі Вольга Захаранка разам з дачкамі Алёнай і Юліяй ужо больш за чатыры месяцы знаходзіцца ў Германіі.

Яны паехалі туды на запрашэнне адной дабрачыннай арганізацыі, фармальна — на адпачынак і каб распавесці нямецкай грамадскасці пра падзеі ў Беларусі. Пра тое, што прыездца застанца ў Нямеччыне, спачатку гаворка не ішла.

«Мы настройваліся на тое, што хутка вернемся дадому, але потым прыйшлі звесткі ад сяброў мужа, якія раілі нам не вяртацца. Яны казалі, што ў Беларусі нас будуць пераследаваць за тых выказванні ў бок рэжыму Лукашэнкі, якія мы казалі ў Нямеччыне. Мы больш як месяц вагаліся, і ўсё ж падалі заявы аб прадастаўленні нам палітычнага прытулку. Сапраўды, пакуль гэты рэжым пры ўладзе, нам вяртацца немагчыма», — паведаміла Вольга Захаранка.

Жывуць Захаранкі нападаль ад Мюнстэра, у невялікай трохпакатнай кватэры аплываюць нямецкай сабры. Яны ж фінансавана дапамагаюць тром жанчынам і двухгадоваму хлопчыку — Захаранкі з'ехалі разам з унукам Кірылам.

Палітычны прытулак, які адкрывае перад ўцекачамі шляхі да нармальнага жыцця, Захаранкі пакуль не атрымалі.

Шчыты рэжыму — супраць «Пераменаў». Мінск, 12 лістапада

Правящему режиму пондобились мозги

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

Принимая в своей рабочей резиденции экс-министра внутренних дел генерала Юрия Сивакова, глава государства отметил, что ценит мозги генерала и поэтому вновь призвал его на службу государству. На этот раз в свою администрацию.

Возвращение в строй Юрия Сивакова не для всех стало неожиданностью. На протяжении всех месяцев своей отставки и работы на одном из автопредприятий честолюбивый и неглупый экс-министр периодически посылал «сигналы» руководству страны о своей готовности и впредь преданно служить правящему режиму. Так как «сигналы» эти подавались и через оппозиционную прессу, то, видимо, поэтому, при новом назначении, А.Лукашенко ему сказал,

что генерала уважает оппозиция. И это очень важно для власти в наступающий столь ответственный для режима период. Уж какая и кому оппозиция способна уважать исполнителя любых приказов своего хозяина, судить не просто. Да и не благодарно. А вот намек на всезнание «высшего» Ю.Сиваков, похоже, понял, перед телекамерой как-то стыдливо и покорно опустив голову. Помнится, когда вокруг главы МВД уже совсем сильно стеснились тучи аппаратных интриг, по государственному телевидению «резонировали» гадкие шутки с намеками на сюжеты о Самсоне и Далиле. Видимо, при этом имелись в виду интервьюеры генерала или авторы газетных публикаций о его судьбе. Надо ли гадать, кто в Беларуси жестко и единолично контролирует телевидение?

Сделав при А.Лукашенко стремительную карьеру от отставного пол-

ковника до генерал-лейтенанта, Ю.Сиваков, конечно, не был лишен собственных далеко идущих честолюбивых планов. По некоторым данным, будучи командующим внутренними войсками, он пытался их сделать самостоятельными (вне МВД) силами национальной безопасности. Что-то вроде корпуса карabinеров или жандармов. А став министром внутренних дел, и вовсе стал «продавливать» план реорганизации управления силовыми структурами. Согласно этому плану, вместо государственного секретаря Совета безопасности новым куратором должен был стать один из вице-премьеров правительства. Им Ю.Сиваков видел самого себя. А верного В.Шеймана в памятных записках главе государства предлагалось переместить из госсекретарей на должность главы администрации.

Окончание на стр.3

«Гордиев узел» из газовых труб

Людмила ГУЛЯКЕВИЧ, Варшава

В последнее время в Польше весьма бурно обсуждается вопрос, связанный со строительством так называемой второй нитки газопровода из России в Западную Европу. Казалось бы, что строительство транзитного газопровода через ее территорию гарантирует стране одни экономические выгоды. Российский президент Путин даже заявил недавно, что Польша зарабатывает на транзите газа 1 млрд. долларов прибыли. Однако вопрос не столь однозначный, как пытается представить его российская сторона. Экономические преимущества входят в противоречие с политическими интересами Польши.

Строительство первой нитки газопровода «Ямал-Западная Европа» было закончено осенью прошлого года. Польский участок — это 682 км «трубы», которые обошлись инвесторам в 1,36 млрд.USD. Весной этого года по газопроводу пошел газ — 12 млрд. куб.м, в том числе 2,5 млрд. для Польши. Трубопровод не используется еще на полную мощность — его

пропускная способность рассчитана на 33 млрд. кубометров газа.

По прогнозам, потребности Польши в газе через 10 лет увеличатся в два раза — до 22 млрд. кубометров. Сегодня Польша большую часть потребностей в этом сырье покрывает за счет российского газа: она ежегодно покупает около 7 млрд. куб.м газа у России и около 500 млн. куб. м газа — у Германии, а еще 4 млрд. добывает сама. Стремясь диверсифицировать поставки стратегического сырья, польское правительство подписало с норвежскими властями декларацию об импорте норвежского газа в Польшу. Однако для реализации этих планов необходимо построить 200-километровый газопровод через Балтийское море. Стоимость строительства этого отрезка трубы составляет около 330 млн. USD, а инвестировать в него собираются датские и норвежские фирмы. Строительство может закончиться уже через 3-4 года. Предполагается, что на первом этапе по этому газопроводу в Польшу будет поступать 2,5-3 млрд. кубометров природного газа в год, а затем — 5 млрд. куб.м.

Однако импорт газа из Норвегии не разрешит все проблемы Польши. А по договору с Россией, подписанному в 1993 г., со второй нитки ямальского газопровода Польша получала бы 10 млрд. кубометров газа в год. Так что заинтересованность страны в строительстве новой нитки, можно сказать, налицо. Для России еще одна нитка газопровода означает продажу на Запад дополнительно 60 млрд. кубометров газа в год.

Проблемы и бурная дискуссия начались, когда «Газпром» неожиданно решил изменить трассу планируемой нитки. Первоначальные планы предполагали, что обе нитки будут проходить параллельно (земельные участки под газопровод подготовились с мыслью о двух нитках, а именно трудности с выкупом земли у частных владельцев задержали сдачу первой нитки в Польшу почти на два года), хотя договор 1993 г. предусматривал возможность отклонения трассы второй нитки газопровода в юго-западном направлении.

Окончание на стр.3

стр.7

Кавалер ордена «Преклонение»

Саше Гуша вручена награда Международных детских фондов

стар.3

Народнае меркаванне

Ці ўхваляеце Вы падпісанне дамовы аб пераходзе Беларусі з 2005 года на карыстанне расійскім рублём?

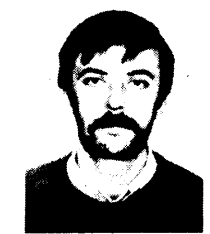
стар.7

«Ідзя адкрытага грамадства»

Сфера працы Міжнароднага адкацыйнага цэнтра, які патраніруе ўрад германскай Зямлі Паўночны Рэйн-Вестфалія

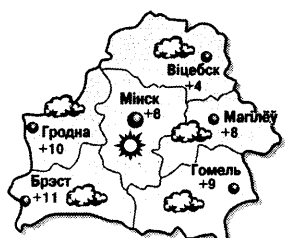
стар.7

Салгат Беларусі

Эсэ пра Сяргея Дубаіца

НАДВОР'Е

Курс на яўнага долара на «чорным рынку»

1120

Окончание на стр.3

30 мінімалак за «Святую Беларусь»

Сяргей МАКСІМОВІЧ

У Гродне 12 лістапада ў горадзе было затрымана 15 чалавек. Трое з іх аказаліся непаўнагадовымі, на астатніх былі складзеныя пратаколы. Студэнт Дзяніс Міхальчык і рабочы Сяргей Клімук пакараныя штрафамі па 30 мінімальных заробкаў кожны. Гэта — па 108 тысяч рублёў. Гэта «крута» ўзяўся за пікетчыкаў судзя Сяргей Ярашэвіч. Маўляў, яны, згодна з міліцэйскім пратаколам, трымалі транспарант «Беларусь — гэта святое». Двум другім удзельнікам пікета — Наталлі Капцэвіч і Андрэю Мельнікуву сп. Ярашэвіч крыху зменшыў пакаранне — па 20 мінімальных заробкаў штраф. Толькі студэнтцы Вользе Філіповіч, якая трымала бяскрыўдны плакат «Пераменаў!», вынесена папярэджанне.

Другі судзя — Дзмітрый Дземчанка, які судзіў дзвюх іншых студэнтаў, папярэдзіў Іну Мялешку, а Алене Машкале прызначыў 20 мінімалак штраф. Суды будуць працягвацца.

Еўропа абяцае падтрымку

Лідэры аб'яднанай беларускай апазіцыі пачалі планавыя відзіт у асноўныя еўрапейскія сталіцы. Вінцук Вячорка (Партыя БНФ), Анатоль Лябедзька (АГП), Аляксей Кароль (БСДП) і Андрэй Саннікаў (Хартыя '97) сустрэліся 13 лістапада ў Парыжы з кіраўніцтвам дэпартаменту Усходняй Еўропы французскага МЗС. У гэты ж дзень беларускія дэмакратычныя лідэры ў Бруселі спаткаліся з камісарам Еўрапейскага Саюза па пытаннях міжнароднай палітыкі Крысам Патэнсам.

Сп. Патэн высока ацаніў факт адзінства беларускай апазіцыі і падкрэсліў, што Еўрасаюз будзе працягваць ушчы на рэжым Лукашэнкі для правядзення свабодных прэзідэнцкіх выбараў у 2001 г. Гэта так званая палата прадстаўнікоў не будзе прызнаваць Еўрасаюзам, запэўніў К. Патэн і паабяцаў падтрымку Еўропы справе дэмакратыі ў Беларусі, а таксама правёў паралелі між Беларуссю і Сербіяй.

14 лістапада Вінцук Вячорка, Анатоль Лябедзька, Аляксей Кароль і Андрэй Саннікаў наведвалі Берлін.

У Бундэстагу яны сустрэліся з кіраўніцтвам і сабралі Герман-беларускай парламенцкай групы (Ута Цаф, Вольфганг Берэндт і іншыя дэпутаты). У міністэрстве замежных спраў беларускую дэлегацыю прыняў дзяржаўны міністр д-р Крыстаф Цёпель. Багі абмяняліся думкамі пра новую сітуацыю ў Беларусі пасля краху спадзяванняў Лукашэнкі на прызнанне выбараў 15 кастрычніка, а таксама пра дэмакратычную перспектыву Беларусі ў 2001 годзе. Міністр Цёпель адказаў на пытанні беларускага боку, асабліва падкрэсліў, што прынцыпова пазіцыя федэральнага ўрада да недэмакратычных выбараў у Беларусі не можа мяняцца ў сувязі з стацункамі з Расіяй, і што палітычная стабільнасць у Расіі і падтрымка Расіяй недэмакратычнай Беларусі — рэч несумяшчальная.

Беларускія ўдзельнікі звярнулі ўвагу нямецкіх палітыкаў на справы рэжыму над маніфэстантамі 12 лістапада.

Прэс-служба БНФ

Арганізатары акцыі — у пагпоплі

Аляксей ШЫДЛОЎСКИ

Цімафей Дранчук, Аляксей Чарняеў і Павел Севярынец, тры заяўчыкаў акцыі «Пераменаў!», якая прайшла ў цэнтры Мінска ў мінулыя нядзелю і скончылася затрыманнем больш як ста чалавек, вымушаны цяпер хавацца ад уладаў, якія жадаюць прыцягнуць іх да адміністра-

тыўнай адказнасці за арганізацыю несанкцыянаванага мерапрыемства. Да Цімафея Дранчука, з якім рэдакцыя НАШАЎ СВАБОДЫ ўдалося звязацца, дахаты прыходзілі міліцыянты і спрабавалі ўручыць ягоным бацькам пазов у суд з мэтай перадачы яе Цімоху, але бацькі пазов браць адмовіліся. Паўла Севярынца пару-

заўоў міліцыянты шукалі па тэлефоне на Управе БНФ. Прыходзілі дадому да Аляксея Чарняева.

Па словах Цімоха Дранчука, асабіста ён збіраўся хавацца нядоўга — толькі да таго часу, як канчаткова высветліцца, якая адказнасць яму пагражае, адміністрацыйная або крымінальная. Але праз тыдзень ён абяцаў звязацца на людзях.

Самый гуманный суд в мире

Наталья РАДИНА

Новый уголовно-процессуальный кодекс содержит немало статей, противоречащих Конституции Республики Беларусь и международным правовым соглашениям, которые в свое время подписывала Беларусь.

Об этом было заявлено на первом заседании Международного клуба адвокатов, которое прошло 14 ноября в Центре по правам человека.

Новый уголовно-процессуальный кодекс вступит в законную силу 1 января 2001 года. По инициативе Лукашенко из него были исключе-

ны 52 статьи ныне действующего УПК. Им был ликвидирован суд присяжных и ограничено число представителей общественности на судебном процессе. Исключены из судебного процесса общественные защитники и обвинители. Вопреки ст. 62 Конституции РБ, был сокращен перечень представителей обвиняемого на суде до адвоката и близких родственников. «Сегодня и без того решение лишит подсудимого свободы на срок до 10 лет судья принимает самостоятельно. Теперь же судьям предоставляются огромные полномочия», — заявил судья Верховного суда РБ в отставке

Владимир Крыгин.

По его словам, новоспеченный кодекс наделил дополнительными полномочиями прокурора — с 1 января в судебном процессе смогут участвовать несколько прокуроров. Права же адвокатов, по словам Владимира Крыгина, напротив, ущемлены. В нарушение свода принципов, утвержденных ООН, встреча задержанного с адвокатом должна проходить в присутствии следователя. Практически ликвидировано апелляционное рассмотрение уголовных дел и ограничено участие осужденного в пересмотре постановленных судом решений.

ФОТОФАКТ

Вечны клопат чалавека, які жыве з зямлі

Ахтунг! Неуловимые иваны!

Александр ДУБРАВИН

Есть такой старый анекдот про неуловимого Джо, который потому неуловим, что его никто не ловит. Анекдот вспомнил мне в среду вечером, когда по ОРТ показывали сюжет о российских военных морских летчиках. Я и раньше слышал от недоброжелателей, что в России — государство очень обширное и перманентно пьяном — дураков на единицу площади чуть больше обычного, и что девяносто процентов их сосредоточено в армии. Но об авиации у меня было все-таки более благоприятное впечатление. Все-таки элитный род войск, интеллектуальный, романтичный...

В том сюжете маршал авиации Корнуков похвастался телезрителям, что где-то далеко в океане российский самолет дважды пролетел над самой палубой американского авианосца, который в этот момент направлялся от своего танкера. И что американцы на это никак не отреагировали, а только достали из танкера шланги. Вывод маршала: россияне периграли американцев в маневре преодоления противовоздушной обороны. Мы, мол, над ними пролетели, а они нам за это ничего не сделали (!!!)

Зададимся вопросом: а если бы сделали? Если бы дежур-

ному американскому сержанту отдал приказ: «Дай под хвост тому придурку, который гудит над головой!». Что было бы? Где был бы спускающееся время маршал Корнуков? А я скажу, где. Он стоял бы на платформе «Регатия» и руковолил бы подъемом с морского дна останков своих летчиков. А российское телевидение показывало бы обмороки вдов. С утра до вечера по телевизору таскали бы гробы погибших героев, шовинисты и коммунисты призывали бы к резкому увеличению расходов на армию, а записные пропагандисты, вроде выпученного Леонтьева, гавкали бы на Америку. Будто Америка в чем-то виновата. Можно, кстати, представить реакцию американских моряков на это действие: чего это иваны сегодня так низко летают? К дождю, что ли? Как бы топливо не заглохли своими турбинами. Ишь как искрами сыплют!

На самом деле то, что делают вдали от своей родины орлы Корнукова, на нормальном языке называется милитаристской провокацией. И предназначена она для пропаганды имперского духа. Ручки чешутся у российских бомбардировщиков, моча в голову шибает, мнят о себе героически. А надо бы сидеть тихо и не рыпаться. Потому как

выпендрей российским летунам категорически противопоказан. Что значит, российский самолет пролетел над самой палубой корабля? Вдумайтесь! Это же опаснейший маневр для авиации, асы которой бьются эскадрильями на каждом авиараде, как только начинают выпендриваться перед публикой. Как это вообще получилось? Как он не свалился в море, не задел мачты, не ошибся в выборе высоты? Как не запотело стекло в шлеме? Как гаечный ключ не попал в турбину? Как не выстрелил тормовозный элерон? Как в такой ответственный момент вдруг не закончилось топливо? Как в него не врезался другой, неопознанный самолет? Это ж надо как повезло! Хорошо, что так обошлось. Попам молебем бы заказать по этому случаю.

Интересно, (Корнуков об этом умолчал) летают ли американские летчики над российскими палубами? Наверно, нет. Во-первых, они умнее. Во-вторых, не считают Россию врагом, кормят ее и денег дают. В-третьих, зачем же чуждое топливо, если за деньги им и так все секреты расскажут. Двадцать первый век — век торжества интеллекта, но не имперского духа.

Лукашэнка фінансавы пераварот у Расіі?

Росцискоў ПЕРМЯКОЎ

Сенсацыйную заяву зрабіў у судзе ўлада расійскага генерала Льва Рохліна, былога дэпутата Дзяржаўнай Думы і кіраўніка Руху ў падрымку арміі (ДПА). Па яе словах, Аляксандр Лукашэнка выдзяляў грошы для ДПА, якое рыхтавала «мірны пераварот» у Расіі.

Нагадаем, што 3 ліпеня 1998 года 51-гадовы генерал Леў Рохлін быў знойдзены мёртвым у сваім доме ў вёсцы Клокава Нара-Фамінскага раёна Маскоўскай вобласці. Па падарэні ў забойстве была арыштаваная ягона жонка, якая тады ж прызналася ва ўчыненні злачынства.

Паводле прызнанняў Тамары Рохлінай, яе муж «лічыў ельцынскі рэжым віватам у развале Расіі», і таму «рыхтаваў масавае мірнае выступленне славякоў». Па яе словах, адразу пасля забойства знікла «велізарная сума грошай, сабраная па ўсёй Расіі аднадзям-

цамі Рохліна для фінансавання акцыі». Т. Рохліна сцвярджае, што пра акцыю ведалі Геннадзь Зюганав, Альберт Макашоў і Аляксандр Лукашэнка, «які дапамагаву мужу грашымі для гэтай мэты». Па яе словах, менавіта 3 ліпеня Леў Рохлін мусіў ехаць у Беларусь да А. Лукашэнкі.

Спасылка на «высокага заступніка» не дапамагла Тамары Рохлінай. Учора Нара-Фамінскі гарадскі суд прызнаў яе віватам у забойстве ўласнага мужа і прысудзіў 8 гадоў турэмнага зняволення.

Дарэчы, 17 лютага гэтага года ў інтэрв'ю расійскай газеце «Правда» А. Лукашэнка заявіў, што ведаў пра замах на жыццё Льва Рохліна і нават папрэджваў генерала пра гэта. Аднак той «не паставіўся да інфармацыі з належнай увагай», і «праз два дні яго забілі». «Адзіным змагаром, чалавекам, які адкрыта змагаўся за ідэю, з'яўляўся Леў Рохлін, якога за гэта прыбралі», — сказаў А. Лукашэнка.

«Хельсінкі-XXI»

12 лістапада ў Мінску адбыўся ўстаноўчы сход рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Хельсінкі-XXI». Заснавальнікамі новай арганізацыі праваабарончага накірунку дзейнасці пажадалі стаць 123 грамадзяніны Беларусі, прадстаўнікі 21 рэгіёна краіны ўлучна з усімі абласнымі цэнтрамі і сталіцай.

На сходзе былі абраныя кіраўнічыя органы РГА «Хельсінкі-XXI» — сойм і рада. У склад сойма ўвайшлі такія вядомыя грамадскія дзеячы і пісьменнікі, журналісты і праваабаронцы, як Святлана Алексіевіч, Сяргей Абадоўскі (г. Магілёў), Рыгор Барадулін, Жанна Літвіна, Аляксандр Мілінкевіч (г. Гродна), Аляксандр Папула, Вялянца Тарас,

Юры Хашчавацкі, Карлас Шэрман. Старшынёй сойма аднаголасна быў абраны Аляксандр Папула.

Сваю павагу да новаўтворанай арганізацыі засведчыў Аляксей Бяляцкі (праваабарончы цэнтр «Вясна»), Алег Волчак («Правая дапамога насельніцтву»), Надзея Дударова (місія АБСЕ ў Беларусі), Вера Страмоўская (ГА «Цэнтр па правах чалавека»), якія пажадалі прысутнічаць на ўстаноўчым сходзе РГА «Хельсінкі-XXI» у якасці гасцей.

Ад дыпламатычнага корпусу прысутнічаў першы сакратар пасольства Германіі ў Беларусі сп. Хольгер Крэмэр.

Прэс-цэнтр РГА «Хельсінкі-XXI»

На што збірацца беднаму студэнцтву?

Кірыў МАНУЙЛА

Дзень студэнта 17 лістапада сёння ў Беларусі адзначаюць, паводле папярэдніх дадзеных міністэрства статстыкі, 281 тысяча студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў. З іх пераважная большасць навукаўцаў у дзяржаўных ВНУ — 244 тысячы чалавек. Што да студэнцкай ратацыі, то ў 2000 годзе выпушчана 39 тысяч спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй, а на першыя курсы прынята 68 тысяч маладых асобаў.

Як жа маецца зарад традыцыйна беднае студэнцтва? А ўсё праблемней і бядней. Не стае інтэрнатаў, скарачаюцца ваенныя кафедры, працягвае дзейнічаць уведзенае з 1997

года ўказам Лукашэнкі прымушовае размеркаванне. Але моладзь не дужа хоча выпраўляцца ў чарнобыльскую зону. Толькі па афіцыйных дадзеных, да месца працы, вызначанае «прыгонным» размеркаваннем, даяджаюць усяго 25% выпускнікоў ВНУ.

Пра стыпендыю наогул без абурэння, смеку і слёз студэнты не кажуць. Мінімальна сацыяльная стыпендыя ў кастрычніку складала 5,760 рублёў, вучэбная — 7,200 рублёў, імянная — 14,040 рублёў. Нават улічваючы ўсемажлівыя падвышкі, напрыклад, за сярэдні бал сесіі, сярэдняя стыпендыя атрымліваецца ў памеры 7-10 тысяч рублёў. Між тым у пераліку на долары яшчэ 5 гадоў таму яна была ў 2 разы большая.

У Брузгах аднаўляецца рух

Сяргей МАКСІМОВІЧ

15 лістапада адноўлены рух на асноўным на Гродзеншчыне КПП на мяжы з Польшчай Брузгі—Кузіца Бела-ластоская. Ён быў закрыты польскім бокам з 8 жніўня на рэканструкцыю. Палкі за гэты час выканалі пэўныя падрыхтоўчыя работы і будуць працягваць разбудову КПП. Фінансуюць іх еўрапейскія структуры. Нашы пачалі рэканструкцыю са свайго боку раней. Аднак яна вельмі запячана, палкікі

беларускія ўлады занадта паспадыяліся на расійскія грошы, а рускія доўгі час амаль нічога не давалі.

Падчас закрыцця Брузгоў праезд у Польшчу ажыццяўляўся на КПП Берастава-2, які знаходзіцца ў пасёлку Паграніччы. Гэты пераход, які раней быў прызначаны толькі для грузавага транспарту, таксама застаецца адкрытым для легкавых машын. Таму, магчыма, былія даўжэзныя чэргі ў Брузгах зараз крыху зменшаны.

«Гордиев узел» из газовых труб

Окончание. Начало на стр.1

В конце 1999 г. «Газпром» предложил построить так называемый «связник» между уже действующими газопроводами, проходящими из Беларуси через восточную Польшу в Словакию (где он соединялся бы с газопроводом, идущим через Украину). Однако выбранная россиянами для польского участка газопровода трасса (от границы с Беларусью через Люблин и Жешов до границы со Словакией в районе Великих Капушан) была для Польши неприемлема, поскольку проходила бы через охраняемые законом заповедники, а также через районы, где нет достаточного количества потребителей газа. С самого начала Польша предлагала рассмотреть возможность иных трасс в южном направлении, например, проходящих через промышленно развитые районы Шленска.

Кроме того, поляки отмечают также политический контекст строительства газопровода «в обход Украины». Украина является стратегическим партнером для Польши, которая заинтересована в том, чтобы эта страна развивалась как

независимое и демократическое государство. Ясно, что в случае реализации проекта «связника» России, которая использует все возможности, чтобы подчинить Украину своему влиянию, легче будет диктовать ей свои условия (а известно, что россияне весьма заинтересованы тем, чтобы Украина рассчиталась за долги перед «Газпромом», передавая россиянам контроль над своей системой газопроводов).

Украинцы имеют также важный экономический козырь в диалоге с Польшей — совместный проект создания «пересыльного коридора» для каспийской нефти, который шел бы через Одессу на Гданьск.

Тем не менее, Польша не хотела бы осложнять своих отношений с Россией, а еще меньше — с Европейским Союзом, членом которого Польша стремится стать уже в 2003 году. ЕС выразил свою позицию в недавнем решении Европейской комиссии о двукратном увеличении поставок газа из России в Европу в ближайшие 20 лет (ныне западноевропейские государства покупают у России 80 млрд куб.м газа). Для реализации

этих планов необходимо построить новый газопровод, а самая короткая и дешевая трасса проходит через Беларусь и Польшу. В любом случае, новый газопровод обойдет Украину, которая до сих пор имела сильную позицию транзитного государства. Вслед за этим решением «Газпромом» подписан договор о совместном финансировании строительства нового газопровода с четырьмя западными концернами: немецким Ruhrgas и Wintewrshall, французским Gas de France и итальянским Snam.

Во время недавнего визита в Варшаву вице-премьера России Сергея Франка было принято решение о создании специальных рабочих групп, которые должны заняться техническими и экологическими проблемами, связанными с газовой инвестицией. Это только первый шаг в прямом (а не посредством прессы) диалоге между Россией и Польшей по вопросу новой нитки газопровода. Ожидается, что этот вопрос будет обсуждаться также во время официального визита в Польшу министра иностранных дел России в конце ноября. А в начале следующего

года в Варшаву должен прибыть сам Путин.

Польский вице-премьер Януш Штайнхофф однако подчеркивает: «Мы заинтересованы в диалоге о дополнительном импорте газа из России в ЕС. Мы хотим быть значительным транзитным государством, но не хотим, чтобы это негативно повлияло на другие страны». Польша предлагает провести международную конференцию по вопросу газопровода с участием всех заинтересованных сторон, в том числе Украины и Словакии.

P.S. Что же касается обещанного Путиным миллиарда долларов прибыли от транзита газа для Польши, то не во всем, что красочно обещает Россия, можно верить. «Газпром» платит за транзит газа через польскую территорию не в польский бюджет, а владельцу польского отрезка «трубы» — фирме EuroPolGaz, 48% акций которой находится в руках «Газпрома». EuroPolGaz освобожден от подоходного налога (поскольку в ней участвует иностранный капитал) и пока не приносит прибыли, так что польский бюджет еще долго будет ждать обещанного миллиарда.

НАРОДНАЕ МЕРКАВАННЕ

1. Ці ўхваляеце Вы падпісанне дамовы аб пераходзе Беларусі з 2005 года на карыстанне расійскім рублём?
2. Ці не лепш было б перайсці на карыстанне польскімі злотымі або нямецкімі маркамі, як гэта зроблена ў Чарнагорыі?

БАГДАН, выпускнік гандлёвага каледжа:

— Ну я нават не ведаю, і добра, і валюты сваёй пазбаўляемся...

— Можна быць, не думаў аб гэтым.

ВАДЗІМ, займаецца маркетынгам:

— Я аб гэтым не чуў, але лічу, што гэта канешне няправільна. Краіна асобная, мусіць быць сваёй валюта! Як гэта так, расійскі рубель?

— Сваёй валюта.

НАСЦЯ, гандлярка:

— Ай, мне ўсё роўна! Але не верыцца, што Лукашэнка аддаць грашовы друкарскі станок Маскве.

— Не, рублі лепш, усё ж нешта роднае, блізкае.

ІГАР, рэкламны агент:

— Ну і няхай, я не такі ўжо нацыяналіст.

— Ды яшчэ і лепш, каб якія-небудзь маркі. А ўвогуле, няхай бы была беларуская валюта, без розніцы, як называлася, але каб вельмі стабільная.

ВАСІЛЬ КАНСТАНЦІНАВІЧ, мастак:

— Ну вы ведаеце, па-мойму, галоўнае, каб валюта была стабільная. А астатняе не так істотна.

— Можна было б і лепш, каб была якая марка, як у той жа Чарнагорыі, але ці згадзіўся б на гэта наш народ? А ўвогуле, я хацеў бы сказаць, што гэтая інтэграцыя зараз рушыць, а народ аб ягоным меркаванні не пытаюць, так што...

АЛЯКСАНДР, кіроўца тралейбуса:

— Усё гэта, як бы вам сказаць, ерунда. Адзіная валюта — гэта доллар, і па яму ўсё арыентуецца, а што тут будзе хадзіць — гэта не так істотна.

— Я за тое, каб увесці доллар ЗША на тэрыторыі Беларусі!

ТАЦЦЯНА, студэнтка:

— Так, я ведаю аб гэтым і лічу падобныя ўчынкі цалкам нявернымі. Страта грошай дарэмна! Ды і ўвогуле дрэнна, і гэта перадацца нашай эканоміцы.

— Не, не варта нямецкіх марак і г.д. Лепш пазней, калі становішча стане больш стабільным, увесці сваю валюту, аб'яднаць.

ЛАГУЦКІ АЛЯКСАНДР, студэнт:

— Не ведаю, можа і правільна. Мы з-за нашага цяперашняга ўнутрыпалітычнага рэжыму ізаляваныя, а Расія пакуль што мае нейкі сувязі, і гэта перадацца нашай эканоміцы.

— Не, не варта нямецкіх марак і г.д. Лепш пазней, калі становішча стане больш стабільным, увесці сваю валюту, аб'яднаць.

Апытвалі

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ і Уладзімір ШЛАПАК (фота)

ФОТАФАКТ

Імпорт у Беларусь на літоўска-беларускіх памежжы

Правящему режиму понадобились мозги

Окончание. Начало на стр.1

Говорят, что, противясь этому, генерал В.Шейман даже некоторое время демонстративно «бастовал» — отказавшись от сверхурочной работы. И это возымело действие — план реорганизации был отложен, а его автор был вынужден уйти на гражданку. Как оказалось, временно.

Можно предположить, что, идя на прием к главе государства, Ю.Сиваков так до конца и не знал, какую конкретную работу ему предстоит. Поэтому и был в мундире при всех орденах. Как сказал его любими

мый руководитель, новый заместитель руководителя администрации, коним стал Ю.Сиваков, будет заниматься кадровыми вопросами. В том числе и по причине того, что сам руководитель администрации Михаил Мясникович испытывает дикие нагрузки и поэтому уже «еле ходит». Если многоопытный М.Мясникович действительно находится в таком состоянии, то для Ю.Сивакова он будет номинальным руководителем. Каковым, к примеру, он уже фактически является для своего первого заместителя Владимира Заматалына. Похоже, в высшей сте

пени властолюбивый А.Лукашенко, каковым и полагается быть правителю, назначив Ю.Сивакова, создал новую комбинацию слержек и противовесов. В том числе и пока еще вселишнему босекретарю Собеза, который, как говорят некоторые высокопоставленные чиновники, не приглянулся своему российскому коллеге. Надо признать, что в слержках и противовесах А.Лукашенко неплохо поднапорел у делушки Ельцина.

Если предпринять краткий экскурс в историю белорусской власти 90-х, то можно вспомнить кто есть who. Когда

М.Мясникович был правой рукой (первым вице-премьером) В.Кебича, новый заместитель администрации Ю.Сиваков работал неприметным чиновником в аппарате правительства. Позже при премьере появился В.Заматалына. Можно гадать, как у этой тройки складывались тогда отношения. Но то, что на нынешней службе они могут напоминать тройку из известной басни Крылова, представляется вполне вероятным. Так что у вернувшегося «самсона» хватит мозгов дополнить и разнообразить нервную жизнь «слуг народа» новыми библейскими сюжетами.

ры пабег палярод Абрамавай з Навасядкам. І з тым, якога рэжым як смаркача абвёў вакол пальца, абгнісоў, выкруціў, але ж у палату №2 не пуская: заслужы, паскачы, паліжы, пабаршы.

Быў чалавек, паважаў яго. А гэтых, новых Статкевічаў, не паважаюць. Няма за што. Больш таго: грэбуюць, рукі не падаюць. Бо палезлі яны ў палату №2 па акрузе, дзе ўжо ёсць законны, прызнаны ў свеце дэпутат Вярхоўнага Савета Андрэй Клімаў. Менаві-

та той, напамню, якога за сумленнае выкананне сваіх абавязкаў рэжым гноўціў у турме. І Статкевічы просіцца на службу да Лукашэнка і па гэтай акрузе, мабыць, для таго, каб Клімава ўжо перасталі лічыць дэпутатам. А што? Хопіць! Бо ён жа не ўмеў дамаўляцца за узурпатарамі і дыктатарамі, а Статкевічы ўжо навучыліся.

Той быў аўтарытэтны, куды прапаў? Як з горацкі скаціўся. А гэтыя — абы-што, ні сабе — ні халуям.

Ён, мусіць, з горацкі скаціўся...

Тамаш ПАЛЬМАЧЫНСКІ

Быў калісь сярод лідэраў аб'яднанай дэмакратычнай апазіцыі адзін непакудны і дужа прынцыповы чалавек. Завуць Мікалай, прозвішча Статкевіч. Палкоўнік запаса. Дзе ён? Не бачылі? Быў старшынёй сацыял-дэмакратычнай партыі, між іншым. Харошы чалавек. Куды прапаў? Як у багню! Апошні раз яго бачылі падчас

падпісання агульнай рэзалюцыі Кангрэса дэмакратычных сіл, на якім было прынятае рашэнне пра байкот выбараў у палату №2.

Толькі не блытайце з тым Статкевічам, які з Лукашэнкаўскага тэлеэкрана даў апазіцыю. І з тым не блытайце, які ў партыйнай газеце напісаў, што арганізатарам Маршу Свабоды далі дваццаць тысяч, а яму не. І з тым, які на выба-

23 НОЯБРЯ

11.40 «МИСТЕР АРКАДИН». Худ. фильм.
 13.30 Новости культуры.
 13.45 Мультфильмы.
 14.15 Тайны портретного фойе.
 14.40 А.Шнитке. «Тихая музыка».
 15.00 Новости.
 15.10 «Маленький бродяга». Серил.
 15.45 «Исповедь перед учителем». Док. фильм. Часть 1-я.
 16.30 «Супруг Ее Превосходительства». Серил.
 17.30 Новости культуры.
 17.40 «ФА МИНОР». Худ. фильм.
 18.05 «Время музыки».
 18.30 «Душа в заветной лире».
 19.10 Вечерняя сказка.
 19.20 «Рекс». Мультисериал.
 19.30 Новости культуры.
 19.50 «Сократ на дуэли». Док. фильм.
 20.30 Л.Бетховен. Два романа для скрипки с оркестром.
 20.45 После новостей...
 21.05 «Простые вещи».
 21.10 «КРАСНАЯ ПАЛАТКА». Худ. фильм. 1-я серия.
 22.25 Дзюдофрениа.
 23.00 Новости культуры.

05.00 Сегодня утром.
 07.55 Серил «Улицы разбитых фонарей-II».
 09.00 Сегодня.
 09.25 Дневник Лиги чемпионов по футболу.
 10.10 Серил «Любовь и тайны Сансет Бич».
 11.00 Сегодня.
 11.25 Комедия «ПРОХИДИ-ДА, ИЛИ БЕГ-НА-МЕСТЕ».
 13.00 Сегодня.
 13.30 Служба спасения.
 14.00 Старый телевизор.
 15.00 Сегодня.
 15.30 Серил «Элен и ребята».
 16.00 «Растительная жизнь».
 16.35 Впрок.
 16.45 Серил «Стрельба».
 17.40 Криминал.
 18.00 Сегодня.
 18.25 Герой дня.
 18.50 Серил «Улицы разбитых фонарей-II».
 19.55 Независимое расследование.
 21.00 Сегодня.
 21.45 Тучные свет.
 21.55 Серил «Скорая помощь».
 23.00 Сегодня в полночь.
 23.30 «Антропология».

14.00 Новости.
 14.15 Телемагазин в Минске.
 14.30 Серил «Тропиканка».
 15.30 «Одхнем».
 15.40 Телемагазин в Минске.
 16.55 Серил «Джурная аптека IV».
 17.40 Дорожный патруль.
 17.55 «Фазон».
 18.30 «ПЕПЕРС поп-шоу».
 00.00 Новости дня.
 19.30 Серил «И снова 33 квадратных метра».
 20.40 Серил «Первая волна».
 21.40 Дорожный патруль.
 22.00 Новости.
 22.20 Серил «Алло, Алло!».
 22.50 «Алле, народ!».
 23.10 ДИСК-канал.
 23.45 Комедия «МАЛКОЛМ».
 01.20 Дорожный патруль.

17.30 «Мульт-планета».
 17.50 «Телемагазин».
 18.00 Программа К.Копленда.
 18.30 Музыкально-развлекательная программа.
 18.45 «К-видео Top-8».
 19.00 «Автопарома».
 19.05 «8 самх...».
 19.10 «Денежки».
 19.20 «Виртуальный мир».
 19.30 «СТВ - 24 часа».
 19.45 Док.серил «Последний миф».
 20.25 «Вечарница».
 20.40 Новости.
 20.55 Серил «Доктор Финли».
 21.45 «К-видео».
 21.55 Мэг Райан в лирической комедии «ОТБОЙ».

НОЧНОЙ КАНАЛ
 23.00 Новости.
 00.00 «Гоу-писис» с Т.Лискиной.
 01.00 «Гурман-клуб».
 01.20 Серил «Горец».
 02.00 «СТВ-24 часа».

10.00 Дзюдо.
 11.00 Футбол. Отборочный турнир Чемпионата мира.
 13.00 Заводите моторы.
 14.00 Формула. Автоспортивный журнал.
 15.00 Паралимпийские игры.
 17.00 ТелеАТЛ. Стокгольм.
 20.00 Гонимая линия. Автоспортивный журнал.
 21.00 Горные лыжи.
 21.30 Футбол. Кубок УЕФА.

ПЯТНИЦА • 24 НОЯБРЯ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
 07.00 Новости.
 07.10 Доброе утро, Беларусь!
 08.00 «Найтмен». Серил.
 09.00 Новости.
 09.15 «Бегство с Юпитера». Серил для детей (Австралия).
 09.45 Премьер-парад.
 10.15 К 80-летию Национального академического театра имени Янки Купалы. Передача 2-я. «Золотое поколение».
 11.00 Новости.
 11.15 «Все мои дети». Серил.
 12.00 Беата Тышкевич в программе «Новая коллекция».
 12.30 Арсенал.
 13.00 Новости.
 13.15 «ЗОЛОТАЯ МИНА». Худ. фильм. 2-я серия.
 14.30 Док. фильм «Тика-Пана-Пана».
 15.00 Новости.
 15.10 «Крот и его друзья». Мультисериал (Чехия).
 15.35 «Бегство с Юпитера». Серил для детей (Австралия).
 16.05 «Все мои дети». Серил.
 17.00 «Все мои дети». Серил.
 18.00 Новости.
 18.20 «Мир и мы».
 18.45 Ю.Ис.
 19.00 Острооскожерный детектив режиссера В.Дерюгина «БЕГ ОТ СМЕРТИ».
 20.25 Дневник VII Международного кинофестиваля стран СНГ и Балтии «Листопад-2000».
 20.40 Колыбельная.
 21.00 Панорама.
 21.30 Событие.
 21.45 Спорт-курьер.
 22.00 «Найтмен». Серил.
 22.50 Королевская охота.
 23.00 Новости.
 23.35 СТБ - 24 часа.
 23.50 Современные молодежные ритмы в музыкальном фильме «Музыка мира в саду».

08.00 Новости.
 08.20 «Вавилонская башня». Серил.
 09.20 «Империя под ударом: Гапон».
 10.25 Серил «Все путешествия команды Кусто».
 11.00 Новости.
 13.30 Программа «Вместе».
 14.00 Новости.
 14.20 Приключенческий фильм «ЗА МНОЮ, КАНАЛИ!».
 15.55 «Вавилонская башня». Серил.
 17.00 Новости.
 17.25 «С легким паром!».
 18.00 Спасатели.
 18.40 Поле чудес.
 19.45 Спокойной ночи, малыши!
 20.00 Время.
 20.45 «Крах империи: Убийство Распутина». Авторская программа Эдварда Радзинского. Фильм 2-й.
 21.35 Серил «Черная комната».
 22.05 Приключенческий фильм «КРУТЫЕ ПАРНИ».
 00.05 Новости.

08.00 Вести.
 08.15 Черным по белому.
 08.20 Джурная часть.
 08.35 «Телеузики».
 09.00 «Мануэла». Серил.
 10.00 Вести.
 10.30 «Санта-Барбара». Серил.
 16.00 Вести.
 16.30 Серил «Смерть свидетеля обвинения».
 18.00 «История любви». Серил.
 19.00 Вести.
 19.30 Подобрности.
 19.50 Комедия «ИМИТАТОР».
 22.00 Вести.
 22.30 После «Вестей».
 22.40 В пятницу вечером.
 23.40 Док. фильм «Нет смерти для меня».

00.35 Детектив «ТАЙНА ФЕРМЫ МЕССЕ».
 02.00 Дневник Недели высокой моды в Москве.
 02.20 Джурная часть.

07.05 Новости культуры.
 07.20 После новостей...
 07.40 «КРАСНАЯ ПАЛАТКА». Худ. фильм. 2-я серия.
 09.00 Бриллианты мирового балета.
 09.50 Док. фильм.
 10.35 «Супруг Ее Превосходительства». Серил.
 11.30 Новости культуры.
 11.40 «РАЗВОД ЛЕДИ ИКС». Худ. фильм.
 13.10 Произведения Дж.Палестрины.
 13.30 Новости культуры.
 13.45 Мультфильмы.

14.15 К истории Русского Пен-Центра.
 14.40 Вместе с Фафалей.
 15.00 Новости.
 15.10 «Маленький бродяга». Серил.
 15.45 «Исповедь перед учителем». Док. фильм. Часть 2-я.
 16.30 «Супруг Ее Превосходительства». Серил.
 17.30 Новости культуры.
 17.40 «Выбранные места из...».
 17.50 «ПЕРЕХОД ТОВАРИЩА ЧКАЛОВА ЧЕРЕЗ СЕВЕРНЫЙ ПОЛЮС». Худ. фильм.
 18.15 Сюита из балета «Золушка».
 18.30 В нашем доме.
 19.10 Вечерняя сказка.
 19.20 «Рекс». Мультисериал.
 19.30 Новости культуры.
 19.50 Памяти Олега Ефремова.
 20.45 После новостей...
 21.05 «Простые вещи».
 21.10 «КРАСНАЯ ПАЛАТКА». Худ. фильм. 2-я серия.
 22.30 Иоганн Штраус: жизнь в ритме вальса.
 23.00 Новости культуры.

05.00, 05.30, 05.45, 06.00, 06.30, 06.45, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
 06.20, 07.45 Карданский вал.
 06.55 Мультфильм.
 07.55 Серил «Улицы разбитых фонарей-II».
 09.00 Сегодня.
 09.20 Серил «Скорая помощь».
 10.10 Серил «Любовь и тайны Сансет Бич».
 11.00 Сегодня.
 11.25 Приключенческий фильм «ЛИЧНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ НЕ ГАРАНТИРУЮ...».

13.00 Сегодня.
 13.30 Герой дня без галстука.
 14.00 Старый телевизор.
 15.00 Сегодня.
 15.30 «Улица Сезам».
 15.55 «Растительная жизнь».
 16.35 Впрок.
 16.45 Серил «Стрельба».
 17.40 Криминал.
 18.00 Сегодня.
 18.35 «Глас народа».
 20.05 «О, счастливики!».
 21.00 Сегодня.
 21.45 «Женский взгляд».
 22.20 Фильм «НАЙТИ ХОРОШЕГО ПАРНЯ».

05.00 День за днем.
 05.45 Дорожный патруль.
 06.00 День за днем.
 08.00 Новости.
 08.10 Комедия «МАЛКОЛМ».
 09.55 Серил «Первая волна».
 10.45 Телемагазин в Минске.
 11.00 «Мое кино».
 11.30 «Без вопросов».
 12.00 День за днем.
 12.30 «ПЕПЕРС поп-шоу».
 14.00 Новости.
 14.15 Телемагазин в Минске.
 14.30 Серил «Тропиканка».
 15.30 «Одхнем».
 15.40 Телемагазин в Минске.
 15.55 Телемагазин в Минске.
 17.05 «Амба-ТВ».
 17.40 Дорожный патруль.
 17.50 Серил «Самые громкие преступления XX века».

19.00 Новости дня.
 19.30 Боевик «СМЕРТЕЛЬНЫЙ УЗЕЛ».
 21.35 Новости.
 21.55 Дорожный патруль.
 22.05 Боевик «БОРЬБА ЗА ВЫЖИВАНИЕ».
 23.55 ДИСК-канал.
 01.00 Дорожный патруль.

17.30 «К-видео» для детей.
 17.50, 21.45 «Телемагазин».
 18.00 Программа Кеннета Копленда.
 18.30 Музыкально-развлекательная программа.
 18.45 «К-видео Top-8».
 19.00 «Автопарома».
 19.05 «8 самх...».
 19.10 «Денежки».
 19.20 «Виртуальный мир».
 19.30 «СТВ - 24 часа».
 19.45 Док.серил «Последний миф».

20.25 «Вечарница».
 20.40 Новости.
 20.55 Серил «Доктор Финли».
 21.50 Худ. фильм «СИНДИКАТ».
 23.50 Новости.
 00.00 Серил «Горец».
 00.45 «Hi End».
 01.45 «СТВ-24 часа».

10.00, 15.00 Футбол. Кубок УЕФА.
 12.00, 14.00 Бобслей.
 13.00 Гонимая линия.
 17.00, 00.30 Прыжки с трамплина.
 19.00 Горные лыжи.
 20.30 Теннис. АТЛ. Стокгольм.

СУББОТА • 25 НОЯБРЯ

07.00 Новости.
 07.10 Иосиф.
 07.40 Документальный экран. «Время актера. Дивертисмент» («Белвидеоцентр»).
 08.30 Здоровье. Тележурнал.
 09.00 Новости.
 09.15 «Легенда о Белоснежке». Мультисериал. 4-я серия.
 09.40 Семейный серил. «Приключения швейцарской семьи Робинсон» (Франция). 4-я серия.
 10.35 «Все нормально, мама!».
 11.00 «Одесса команды Кухто». Телеигра.
 11.30 Мультклуб.
 12.00 К 70-летию со дня рождения Владимира Короткевича. Творческое объединение «Телефильм» представляет премьеру документального фильма «Мстислав».

12.25 Ток-шоу «Будни».
 13.15 Королевская охота.
 13.45 Серил по выходным. «На гребне волны» (США).
 14.35 «Тайные пружины политики». Авторская программа Юрия Азаренко.
 15.00 Новости.
 15.10 Трагикомедия «ВОЗВРАЩЕНИЕ БРОНЕНОСЦА».
 17.45 VI Международный музыкальный фестиваль «Золотой шлягер-2000». «Песни нашего двора».
 18.35 Из достоверных источников.
 19.00 Новости.
 19.15 М.Плацидо в детективе «РЭКЕТ» (Италия). 3-я серия.
 21.00 Панорама.
 21.45 Спорт-курьер.
 22.00 «ЧЕРНЫЙ ЗАМОК ОЛЬШАНСКИЙ». Худ. фильм по одноименному роману В.Короткевича («Беларусьфильм»). 1-я и 2-я серии.
 00.10 «Вечерний экспресс».

07.00 Новости.
 07.15 Программа «100%».
 07.40 Комедия «АЛЬФ».
 08.15 В мире животных.
 09.00 Новости.
 09.10 Смак.
 09.30 Смехопанорама.
 10.10 Комедия ужасов «ПРИЗРАК ЗАМКА МОРРИС-ВИЛЬ».
 11.50 Садомое чувство.
 12.30 Играй, гармонь любимая!
 13.05 Здоровье.
 13.45 История одного шедевра.
 14.00 Новости.
 14.10 Комедия «БАФФИ».
 15.05 КОАП.
 15.30 «101 дельфин».
 16.00 Живая природа.
 17.00 Новости.
 17.15 «Женские истории».
 17.45 «Ералаш».
 18.10 Детектив «ГЕНИЙ И ЗЛОДЕЙСТВО».
 20.40 Время.
 20.40 «Что? Где? Когда?» 25 лет в эфире.
 22.05 Фильм «ВЕК НЕВИННОСТИ».

06.30 Диалоги о рыбалке.
 07.00 Фильм-сказка «СИНДБАД. БИТВА С ЧЕРНЫМИ РЫЦАРИМИ».
 08.30 «Телеузики».
 08.55 Прогноз погоды.
 09.00 Доброе утро, страна.
 09.45 «Сто к одному».
 10.35 Сам себе режиссер.
 11.05 «Друзья-II». Серил.
 11.35 Золотой ключ.
 11.55 «Комиссар Рекс». Серил.
 13.00 Вести.
 13.20 Комедия «ОДИНОКИМ ПРЕДСТАВЛЯЕТСЯ ОБЩЕЖИТИЕ».
 15.00 «Международная панорама».
 16.00 «Пресс-клуб».
 17.00 Моя семья.
 18.00 Тв Бинго шоу.
 19.00 Вести.
 19.30 «Городок».
 20.10 Михаил Жванецкий. «Простые истины».
 20.25 Комедия «ГОРЬКО!».
 22.40 Фильм «ОТ ЗАКАТА ДО РАССВЕТА-II».
 00.20 Фильм «КИКС».
 02.05 Дневник Недели высокой моды в Москве.
 02.20 Прогноз погоды.

09.05 «Аистенок».
 09.30 «Приключения Васи Куролесова». Мультфильм.
 09.55 «МАТЬ ИСУСОНА». Худ. фильм.
 11.20 Ф.Шуберт. Симфония № 5.
 11.55 Бабушкины рецепты.

12.10 Мой цирк.
 12.35 «Щелкунчик».
 13.00 Дворцовые тайны.
 13.30 Новости культуры.
 13.45 Парижский журнал.
 14.10 «Пивовар». Серил.
 15.05 «Кот в сапогах». Мультфильм.
 15.25 Про тетию.
 15.40 Сенсация. Сенсация? Сенсация...
 16.05 «Лебединая песня». Теле-спектакль.
 17.30 Сферы.
 18.10 «Царская ложа».
 18.50 Вечерняя сказка.
 19.00 Острова. Гаяна Хачатрян.
 19.50 Дзюда мемориз.
 20.15 Творческий вечер Веры Васильевой.
 21.00 Новости культуры.
 21.20 Блеф-клуб.
 22.00 «ОПАСНЫЕ СВЯЗИ». Худ. фильм. Часть 1-я.
 23.25 Личные воспоминания о большой жизни.

07.00 Сегодня.
 07.15 Серил «Девушки из Лидо».
 08.15 «О, счастливики!».
 09.00 Сегодня.
 09.20 Криминал.
 09.50 «Женский взгляд».
 10.25 «Полудра».
 11.00 Сегодня.
 11.25 Большие деньги.
 11.55 Комедия «ЗДРАВСТВУЙ И ПРОЩАЙ».
 13.40 «В нашу гавань заходили корабли».
 14.40 «Свидетель века».
 15.00 Сегодня.
 15.25 «Депрессия».
 15.50 «Интересное кино».
 16.20 До-шоу «Я и моя собака».
 16.50 Серил «Она написала убийство».
 18.00 Сегодня.
 18.35 «Один день».
 19.00 «О, счастливики!».
 19.50 Серил «Агент национальной безопасности».
 21.00 Сегодня.
 21.45 Детектив «ЗЕРКАЛО ТРЕСНУЛО».
 23.45 Серил «Падшие ангелы».

05.45 Фантастический боевик «ЛИКВИДАТОРЫ».
 07.25 Дорожный патруль.
 07.40 Ваца музыка. Вика Цыганова.
 09.05 «Фактор успеха».
 09.40 «Про любовь».
 10.15 Театральный понедельник.
 10.50 «Пальчики оближешь».
 11.25 Без вопросов.
 12.00 Новости.
 12.15 «Наши любимые животные».
 13.05 Мультфильм «Про козла».
 13.50 Телемагазин в Минске.
 13.25 «Своя игра».
 13.55 «СВ-шоу». Николай Носков.
 14.50 Ток-шоу «Я сама».
 15.50 «Мое кино».
 17.40 Дорожный патруль.
 18.00 Скандалы недели.
 19.00 Новости дня.
 19.15 Триллер «ПОСЛЕДНИЙ ПОДОЗРЕВАЕМЫЙ».
 21.15 Боевик «ДУХ МЩЕНИЯ».
 23.10 «Сеть».
 23.45 Дорожный патруль.
 00.00 Фильм «ВРЕМЯ ЕЕ РАСЦВЕТА».

12.45 «Телемагазин».
 13.00 «Европа сегодня».
 13.30 Худ. фильм для детей «ВНИМАНИЕ, ЧЕРЕПАХА!».
 15.00 Джойс Майер «Жизнь в слове».
 11.25 Федерация.
 12.05 Парламентский час.
 13.00 Вести.
 13.20 Диалоги о животных.
 14.25 Планета Земля.
 15.25 «Два роля».
 16.25 Сам себе режиссер.
 17.00 «Зеркало».
 18.20 Серил «Марш Турецкого».
 20.10 Комедия «НА КОГО БОГ ПОШЛЕЛ».
 21.45 Торжественное закрытие Недели высокой моды в Москве.

00.20 Чемпионат России по боксу. Финальные бои.
 01.15 Прогноз погоды.

09.05 «ДТА».
 09.30 «ТАМ, НА НЕВЕДОМЫХ ДОРОЖКАХ». Худ. фильм.
 10.35 «Лебеди Непрядвы».
 11.00 «Консилиум».
 11.30 Экспедиция «Чиж».
 11.55 Архитектурная галерея.
 12.10 Геофакт.
 12.35 «Щелкунчик».
 13.00 Век русского музея.

ВОСКРЕСЕНЬЕ • 26 НОЯБРЯ

07.00 Новости.
 07.15 М.Плацидо в детективе «РЭКЕТ» (Италия). 3-я серия.
 09.00 Новости.
 09.15 «Легенда о Белоснежке». Мультисериал (Франция-Германия-Австрия). 5-я серия.
 09.45 Семейный серил. «Приключения швейцарской семьи Робинсон» (Франция). 5-я серия.
 10.35 «Все нормально, мама!».
 11.05 «Премьер-парад».
 11.35 «Большой завтрак».
 12.05 Арсенал. Программа об армии.
 12.35 «Все мы родом из детства».
 13.50 Видимо-невидимо.
 13.50 Серил по выходным. «На гребне волны».
 14.35 «25-й кадр».
 15.00 Новости.
 15.10 «Встреча в Троицком» с Александром Домарцаким.
 15.35 Криминальное досье.
 16.05 Катрин Денев в мелодраме «МАЙЕРЛИНГ» (Франция).
 18.15 Дневник VII Международного кинофестиваля стран СНГ и Балтии «Листопад-2000».
 18.25 Планета «АРТ».
 18.55 «Бархаты с букты».
 19.20 Теленавигатор.
 19.40 Телебарометр. Прогноз погоды.

20.00 Резонанс.
 21.00 Обладатель премии «Оскар» худ.фильм «ХАРАКТЕР» (Голландия).
 23.05 Стадион.
 23.35 Кишиштоф Занусси в программе «НОВАЯ КОЛЛЕКЦИЯ».

06.45 Слово пастыря.
 07.00 Новости.
 07.10 Армейский магазин.
 07.40 «101 дельфин».
 08.05 Утренняя звезда.
 09.00 Новости.
 09.10 «Непутевые заметки».
 09.30 Пока все дома.
 10.10 КВН-2000.
 12.20 Клуб путешественников.
 13.05 «Эх, Семеновна».
 13.45 История одного шедевра.
 14.00 Новости.
 14.10 Комедия «БАФФИ».
 15.00 Умники и умницы.
 15.30 «Все о Микки Маусе».
 16.00 «В поисках утраченного».
 16.40 «Только для китайцев».
 17.00 Новости.
 17.10 «ДТД. 20 лет». Юбилейный концерт в «Олимпийском».
 21.30 «Времена».
 22.45 «На футболе».
 23.25 Фильм «САМОРОДОК».

06.30 Мультфильмы.
 07.20 Папа, мама - я спортивная семья.
 08.00 Прогноз погоды.
 08.05 Почта РТР.
 08.35 Доброе утро, страна.
 09.15 «Андрюш» и К°.
 10.15 «Городок».
 10.45 Русское лото.
 11.25 Федерация.
 12.05 Парламентский час.
 13.00 Вести.
 13.20 Диалоги о животных.
 14.25 Планета Земля.
 15.25 «Два роля».
 16.25 Сам себе режиссер.
 17.00 «Зеркало».
 18.20 Серил «Марш Турецкого».
 20.10 Комедия «НА КОГО БОГ ПОШЛЕЛ».
 21.45 Торжественное закрытие Недели высокой моды в Москве.

00.20 Чемпионат России по боксу. Финальные бои.
 01.15 Прогноз погоды.

09.05 «ДТА».
 09.30 «ТАМ, НА НЕВЕДОМЫХ ДОРОЖКАХ». Худ. фильм.
 10.35 «Лебеди Непрядвы».
 11.00 «Консилиум».
 11.30 Экспедиция «Чиж».
 11.55 Архитектурная галерея.
 12.10 Геофакт.
 12.35 «Щелкунчик».
 13.00 Век русского музея.

13.30 Новости культуры.
 13.45 «Кумир». Серил.
 14.10 «Пивовар».
 15.05 Власть факта.
 15.20 Зарубежное документальное кино.
 16.10 Смехотасилия.
 16.35 Опера «Садко».
 20.05 XX век. Избранное.
 21.00 Новости культуры.
 21.20 «Возврат мечты».
 21.45 «ОПАСНЫЕ СВЯЗИ». Худ. фильм. Часть 2-я.
 23.25 Личные воспоминания о большой жизни.

07.00 Сегодня.
 07.15 Серил «Агент национальной безопасности».
 08.15 «О, счастливики!».
 09.00 Сегодня.
 09.15 Фильм «ПЕСЬ ПО ПРОЗВИЩУ «СЧАСТЛИВИК»».
 11.00 Сегодня.
 11.30 Служба спасения.
 12.00 Серил «Ее звали Никита».
 12.55 «Криминальная Россия».
 13.30 «Третий тайм».
 14.30 «Рублевая зона».
 15.00 Сегодня.
 15.25 Большие родители.
 15.55 Путешествия натуралиста.
 16.25 Без рецепта.
 16.55 Серил «Она написала убийство».
 18.00 Итоги.
 19.35 Куклы.
 19.50 Серил «Агент национальной безопасности».
 21.00 «Итого».
 21.25 Криминальный фильм «ПРИНОШАЮЩИЙ БЕДУ».
 23.25 Серил «Падшие ангелы».

05.40 Программа передач.
 05.45 Худ. фильм «ДУХ МЩЕНИЯ».
 07.25 Дорожный патруль.
 07.40 «Star Start».
 08.10 «Фазон».
 08.45 «Шоу Бенни Хилла».
 09.45 «Сеть».
 10.30 «Я знаю все».
 11.30 «Все в саду».
 11.55 Канон.
 12.20 Дорожный патруль.
 12.40 Серил «Самые громкие преступления XX века».
 13.40 «Амба-ТВ».
 14.10 Телемагазин «Формула здоровья».
 14.20 «Вы - очевидец».
 15.20 Серил «И снова 33 квадратных метра».
 16.35 Катастрофы недели.
 17.30 Дорожный патруль.
 17.40 Ваца музыка. Лолита.
 18.40 Худ. фильм «МУСУЛЬМАНОЖА».
 20.50 Триллер «НА ЛЕЗВИИ НОЖА».
 22.40 «А-фактор».
 23.15 «Ночь прогнозов».
 00.20 Фильм «ЗАПРЕТНЫЕ МЕЧТЫ-2».

12.45 «Телемагазин».
 13.00 «Как жизнь?».
 13.20 Фаина Раневская в комедии «ПОДКИДЫШ».
 14.30 «Гурман-клуб».
 14.50 «Телемагазин».
 15.00 Программа Риха Реннера.
 15.30 «Мульт-планета».
 16.00 Документальный фильм Джими Айс «Свобода от наркотиков».
 16.30 Фантастический триллер «МИССИЯ НА МАРС».
 18.30 Новости «К-видео».
 19.00 Худ. фильм «БРЫЗГИ ШАМПАНСКОГО».
 20.45 «Вечарница».
 21.00 В баре «У Олега».
 21.45 Худ. фильм «ГОЛЛИВУДСКАЯ ПРИНЦЕССА».

НОЧНОЙ КАНАЛ
 23.50 «Шоу продолжаться...».
 00.45 Фильм Роберта Редфорда «ОБЫКНОВЕННЫЕ ЛЮДИ».

Для абонентов СП «Космос ТВ» передачи транслируются на русском языке.
 09.30 Горные лыжи.
 11.00 Лыжи.
 12.00 Санний спорт.
 13.30 Лыжи.
 14.30 Санний спорт.
 15.30 Северное двоборье.
 17.00 Теннис. АТЛ. Стокгольм.
 19.00 Лыжи.
 20.00 Горные лыжи. Мужчины.
 21.30 Триатлон. Айрмен. Гавай.
 23.00 Леккая атлетика.
 00.15 Лыжи.
 01.00 Горные лыжи.

Забойства «зайца» адклалі на паўмесяца

Расійскаму ПЕРМЯКОЎ

Падпісанне пагаднення аб пачатку хаджэння на тэрыторыі Беларусі расійскага рубля перанесена на 30 лістапада гэтага года. Такі вынік трыццёй сустрэчы Савета міністраў Саюзнай дзяржавы Расіі і Беларусі, якая прайшла ў мінулы аўторак у Маскве.

Чакалася, што пагадненне аб увядзенні сумеснай валюты будзе падпісанае ў Маскве кіраўнікамі цэнтральных банкаў. Аднак бакі вырашылі, што «ліцэнзію на забойства» для беларускага «зайца» падпішуць першыя асобы Расіі і Беларусі ўладзімір Пуцін і Аляксандр Лукашэнка падчас паседжання Вышэйшага дзяржаўнага савета 30 лістапада ў Мінску.

Пакуль што Савет міністраў міфічнай дзяржавы аднагалосна ўхваліў пачатак хаджэння на тэрыторыі Беларусі расійскага рубля з 1 студзеня 2005 года. З 1 студзеня 2008 года яго мусіць замяніць нейкая іншая агульная валюта. «Якая менавіта, — заявіў расійскі прэм'ер Міхаіл Касяняў, — гэта наступнае пытанне». У прыватнасці, ён не выключыў той магчымасці, што гэта зноў такі будзе расійскі рубль.

Да апошняга беларусы ўпарта супраціўляліся стварэнню адзінага эмisyйнага цэнтра. Бо той, хто друкуе грошы, мае сапраўдную ўладу. Як толькі гэтыя паўнамоцтвы губляюцца, улада пераходзіць да таго, хто трымае скарбонку. Гэта цудоўна разумее і Аляксандр Лукашэнка. Але жаданне назаўсёды застацца ў сусветнай гісторыі ў якасці ўз'яднальнай славінскіх земляў — лютым коштам — перамагло.

Беларускі бок адмовіўся ад ідэі двух эмisyіных цэнтраў у Маскве і Мінску з адзіным каардынуючым цэнтрам. Цяпер усё, на што мы можам прэтэндаваць, — гэта на права дарадчага галасу пры вызначэнні аб'ёму эмisyі. У ас-

● У Маскву на жывадзёрню

татнім наша эканоміка будзе цалкам залежаць ад жадання (або нежадання) расіянаў выдзельці нам пэўную суму сваёй валюты.

Расію больш чым задавальняе атрыманне кантролю над беларускай эканоміяй. У аўторак прэм'ер-міністр Расіі Міхаіл Касяняў заявіў, што «збліжэнне нашых эканомік ідзе поўным ходам». Ён таксама зазначыў, што «надышоў час падтрымаць беларускі рубль і беларускі плацёжны баланс».

Цікава, што на валютнай інтэграцыі Расія яшчэ змагаецца эканомію. Улетку, калі абмяркоўваўся пераход да адзінай валюты, Беларусі былі абяцаны два стабілізацыйныя кредиты — адзін у 200 мільёнаў долараў, другі — 4,5 мільярды расійскіх рублёў (каля 162 мільёнаў долараў). Усяго атрымліваецца 362 мільёны. Аднак падчас сустрэчы ў аўторак размова ішла толькі пра кредит у 100 мільёнаў долараў, з якіх Беларусь можа атрымаць 30 мільёнаў ужо ў снежні.

Дарэчы, расійская газета «Время новостей» звяртае ўвагу на дзіўны збег абставін: як толькі А. Лукашэнка даведаўся пра выдзяленне Расіяй кредыту Беларусі, то адразу паабяцаў з 1 снежня падвысіць заробкі на 40%. Ён заявіў,

што «ў Беларусі з'явіліся дадатковыя грашовыя рэзервы». Пры гэтым, заўважае газета, беларускі бюджэт выконваецца толькі на 90%, і выдаткі на падвышэнне заробкаў у ім не прадугледжаны. Цяпер фонд заробатнай платы ў Беларусі складае 175 мільёнаў долараў. Прыбыўка ў 40% — гэта яшчэ 70 мільёнаў. З улікам сродкаў, якія вызваліліся ў выніку эканоміі ў беларускім бюджэце, гэта значыць, што расійскага кредыту мусіць хапіць на два месяцы.

Што азначае для Беларусі адмова ад нацыянальнай валюты і пераход на расійскую? Па-першае, на кожнага беларуса кладзецца дадатковы доўг у памеры 10 долараў. Бо кожны кредит трэба вяртаць. У тым ліку і расійскі, стабілізацыйны. Расія можа ў любы момант запатрабаваць назад свае грошыкі, і тады — бывай, стабільнасць беларускага рубля!

Па-другое, калі краіна адмаўляецца ад нацыянальнай валюты і давярае на выпуск іншай краіне, яна губляе свой дзяржаўны суверэнітэт.

Застаецца толькі адно спадзяванне: 2005 год яшчэ далёка, 2008 — яшчэ далей. А за гэты час, паводле разумнага Хаджы Насрэдзіна, шмат што можа змяніцца — і хан можа памерці, і саёл, і ён сам.

перамычку ад Кобрына да Славакіі, каб вырашыць праблему з экспартам расійскага газу. 70 км перамычкі па беларускай тэрыторыі аб'яднае прыкладна 70 мільёнаў долараў. Будучыні пачнецца ў 2002 годзе. Украіна ад гэтага згубіць 30% транзіту расійскага газу, а аб'ёмы транзіту праз Беларусь павялічацца ўдвая. Праўда, неабходна ўзгадненне з Польшчай, але, на думку П. Пётуха, «здоровы сэнс пераможа». Маўляў, Украіну мы не пакрыўдзім, бо «знаходзімся ў розных вагавых катэгорыях»: трубаправод праз Украіну складае 1.200 км., а праз нашу краіну — удвая меней; аб'ём транзіту — адпаведна 116 і 25 мільярд куб. м.

Калі Украіна купіла тысячу кубаметраў газу за 50 долараў, Літва — за 76, а Еўропа плаціць 100 долараў, то Беларусі расійскі газ абыходзіцца ў 30 долараў. Расія ў дачыненні да Беларусі настойвае на «ўкраінскіх» тарафах. Беларускі бок хоча захаваць цяперашніх расійскіх.

Зноў у звычайную зону залежнасці

Міхаіл ЗАЛЕСКІ

Не так даўно розныя газеты паведамлялі, як датчане адмовіліся ад еўра. Ім

чужыя грошы непатрэбныя. Пра тое, як беларусам укручваюць чужыя грошы і згоды не пытаюцца, чамусьці паведамляць забываюць. І правільна. На рэфэрэндуме 1996 года наш народ на ўсё пагадзіўся.

Адначасова з дацкім рэфэрэндумам расійскі прэм'ер сп. Міхаіл Касяняў адрапартаваў, што пагадненне аб укараненні адзінай валюты Саюзнай дзяржавы падрыхтаванае — бяры ды падпісвай.

Нашыя начальнікі таму вельмі паспрылі. Зразумела: калі топіцца, дык і за брытву хопіцца. А тут стабілізацыйны кредит паабяцалі — 200 млн. долараў і 4.500 млн. расійскіх рублёў. Праўда, атрымаўшы сваё, паабяцалі ўжо 100, а дадуць 30.

Сур'ёзныя хлопцы сярод начальнікаў ціха і загадзя да ўсяго рыхтуюцца. М.Патрушаў (дырэктар ФСБ РФ) і У.Мацкевіч (старшыня КДБ РБ) шчыра пагаманілі «пра рэальныя і патэнцыйныя знешнія і ўнутраныя пагрозы крэдытна-фінансавай сферы Саюзнай дзяржавы».

Асабліва смешна чуць заявы нашага гэтака звананага Навіцкага банка, што пытанне аб адзінным эмisyіным цэнтры і ягоным месцазнаходжанні яшчэ не вырашанае. Калі грошы будуць маскоўскія, то НБ РБ зробіцца непатрэбны разам з камандзірамі, якія сёння штампуюць грошы на падтрымку калгаснай ідэі.

Пагадненне гарантуе, што 01.01.2005 беларус патаўчыцца перад акеанам касы і атрымае хрумсткі расійскі рубль.

Добро пожаловать в рублевую зону, товарищи!

Кароткі курс гісторыі знішчэння 2.3в. нацвалюты

Юзкі ЛАБЭЦКІ, доцэнт

Мо хто памятае, што ў сярдзіне 1992 г. запусцілі ў абарачэнне нашыя грошы. Пастановай Вярхоўнага Савета ад 19 кастрычніка 1994 г. зайчык набыў афіцыйны статус.

З 1991 па 1994 год грашовая маса вырасла ў 1.200 разоў, а спажывецкія кошты ў 6 разоў болей.

Напачатку 1995 года адзін манетарыст невядома чаго ўзяўся дапамагаць аднаму па-

пулісту. Інфляцыя сцішлася да 3% на месяц, і бабуркі папёрлі грошы ў «ашчадныя касы». За нейкі год уклады насельніцтва ўзраслі амаль у дзiesięра, а грашовая маса толькі падвоілася. Але шчасце хутка скончылася. Нехта ў 1996 вельмі хацеў зарабіць на імпарце. Так моцна хацеў, што нават з'явіўся дзяржаўны спіс рэчаў, на закупку якіх лепшым сыночкам і дочкачкам РБ валютныя сродкі «выдзяляліся» ў першую чаргу.

У 1998 г. інфляцыя зашкаліла за ўкраінскую адзнаку — 9%

на месяц і пачалося. Экспартёры тым часам ужо ледзьве вапхнуліся. Таму калі расійскія выдумшчыкі паслалі ўсіх крэдытораў падаль, культурна наваўшы тое «дэфолтам», дык нас год пасля трэсіла. А ўсё з-за любові да аднаго партнёра, хая знешні гадаць — не каталіцкі шлюб. Навошта 2/3 экспарту гнаць было ў адзін бок?

Плاناваў на 1999 год эмітаваць 35.000.000 мільёнаў рублёў, а напарашылі 87.000.000 мільёнаў. Але калгаснікам і іншым «прастым» людзям усё роўна не хапіла.

«Опа», а не кака-то там Еўропа

Констанцін СКУРАТОВИЧ

Дае на фоне навязчывой, агрэсывной і порой непрыличнай рэкламы выдзяляецца вот эта: «Опа, опа, кака-то там Еўропа...» Помню, такімі прыпевамі развалялі сябе хуліганістыя абшчэстынныя парні, вяртаючыся з летніх танцулек на плошчадцы парка ім. 50-летия Октября (в народе «Корчи») в Минске. Стой лишь разницей, что прежде «европа» рифмовалась с общезвестными нелицитературными словами. А современные рекламщики под это дело предлагают белорусскому потребителю сосиски и сардельки «Мясущко».

Чо ж, «Мясущко» появилось на прилавках белорусских магазинов. По ценам ниже белорусских. Так что «сосисками из» вполне можно полакомиться. Это действительно сосиски из России и Европы. Потому что Европа, не желая очередного голодного русского бунта, не только продаёт нашей «великой союзнице»

миллионы тонн дешевого мяса, не меньше количество она просто дарит, оформляя дар как гуманитарную помощь. Вот «гуманитарка» и приходит в Беларусь в виде «Мясущко», изготовленного по «старорусским рецептам». И Бог бы с ним, с этим «Мясущком»: голодомному населению не до патриотизма. К тому же, чем быстрее окончательно зачухнут наши колхозы, тем больше шансов у решительной аграрной реформы, которая всех и вся расставит по положенным местам. Однако сам факт появления на белорусском рынке мясopодуктов под маркой российских фирм симптоматичен. Он свидетельствует о полном провале двух стратегических направлений, положенных в основу экономической политики правящего режима: приоритетного развития сельского хозяйства и экспорта белорусской продукции. Чо касается первого, то развал и запустение можно видеть невооруженным глазом, стоит только проехать на 30 километров в любую сторону от Минска.

Чо касается экспорта, то о провале лучше всего говорят

данные официальной статистики. Так, за 8 месяцев текущего года Беларусь продала на внешних рынках продукции пищевой промышленности и сырья для его производства на 346 миллионов долларов, а импортировала — на 795 миллионов. Таким образом, объем продаж составил 43% от объемов покупок, а отрицательное внешнеторговое сальдо по этой позиции достигло 449 миллионов долларов (год назад — 251 миллион). Иными словами, на 1 рубль проданного за рубежом белорусского продовольствия приходится на 2 рубля и 30 копеек импортируемого.

Понятно, что у нас нет морской рыбы, не растут бананы и цитрусовые, нет таких яблок, как в Польше, поэтому все это приходится покупать. Но теперь мы покупаем не только «колонизальные товары», но и «Мясущко», которое, как уверяло белорусское правительство, вполне могут производить наши «Маяки коммунизма». Оказывается, шии. Нельзя. Чо называется, приплыли. Но не в Европу, а прямиком, как поет свиная в телечастишках, в «опу».

У газавай павуціне

Алена ЛАБАНАВА

З нагоды 40-гадовага юбілею «Белтрансгазу» генеральны дырэктар прадпрыемства Пётр Пётух распадаў журналістам пра працу апошніх гадоў.

Па-першае, гэта адкрыццё ў 1999 годзе Прыбукскага падземнага сховішча газу, другога ў краіне, што было пабудаванае з дапамогай кіеўскіх спецыялістаў. Як паказвае міжнародны вопыт, дзеля надзейнай працы газатранспартнай сістэмы і пакрыцця сезоннай нераўнамернасці выкарыстання газу 20% ад аб'ёму спажывання павінны зберагацца ў сховішчах. Акрамя таго, яно забяспечвае стабільнасць транзіту расійскага газу праз Беларусь. Будучынітва Прыбукскага сховішча прадугледжвае тры чаргі. Зараз пабудаваная першая коштам каля \$70 мільёнаў. Другую, коштам прыкладна ў \$25 мільёнаў, пла-

нуецца спраектаваць і ўзвесці на працягу наступнага года. Аб трыццёй гаворка яшчэ не ідзе, але ўжо вядома, што на яе пойдзе каля \$20 мільёнаў. У наступным годзе плануецца загрузіць сховішча ў поўным аб'ёме — 480 мільёнаў тонаў газу.

Увядзенне ў эксплуатацыю першай чаргі беларускага ўчастка газопровода «Ямал-Еўропа» — другі значны вынік працы «Белтрансгазу». Цяпер праз Беларусь праходзіць 25 мільярд кубаметраў газу. Другая чарга ад Смаленска да Нясвіжа будзе ўведзеная ў дзеянне ў другім паўгоддзі 2001 года. Трэба пабудавать яшчэ тры кампрэсарныя станцыі (кошт будоўлі адной — \$60 мільёнаў), каб Беларусь змагла прапусьціць да 34 мільярд куб.м. газу.

Будучынітва другой няткі, якая будзе ісці паралельна першай, абдышча прыкладна ад \$200 да \$400 мільёнаў, і таму зараз танней пракласці

Кавалер ордена «Преклонение»

Наталья РАДИНА

14 ноября Международная ассоциация детских фондов вручила белорусской девочке Саше Гуца орден «Преклонение». Из-за чрезмерной занятости Александра Лукашенко этого события девочка ждала больше двух лет.

О Саше Гуца НАША СВАБОДА писала совсем недавно. В 11 месяцев Саша страшно обгорела и осталась без лица и пальцев обеих рук. Сегодня ей 14 лет, но она уже перенесла более 30 пластических операций в Америке.

Международная премия «Преклонение» была присвоена Саше еще в 1998 году. Тогда же она смогла получить денежную часть этой премии — 3 тысячи долларов США. Деньги были израсходованы на очередную поездку Саши Гуца в Америку, где ей была сделана еще несколько операций. Но орден «Преклонение», отлитый из серебра и золота, должен был вручаться в присутствии самого А.Лукашенко — это условие и стало причиной такой длительной задержки с церемонией вручения.

Саша Гуца с матерью и отцом на церемонии вручения ордена

15 ноября, на встрече Александра Лукашенко с его маленькой героической тезкой Сашей Гуца, БТ в очередной раз солгало, заявив, что Лукашенко неоднократно выделял Саше специальную стипендию своего фонда. Все, что она получила за все эти годы, — ежемесячные 10 тысяч инвалидной пенсии. Минздрав РБ ни разу не выделил денег на поездку Саши в Америку.

для очередных операций.

Во время встречи Александр Григорьевич заявил, что «подобное отношение к людям всегда будет основой нашей политики». Под «подобным отношением» Лукашенко имел в виду музыкальный центр АЛВА, который он подарил Саше после 7 лет невнимания. Подарок дорогой, но не решает проблемы денег для очередной поездки в Америку.

Половину необходимой суммы — 1.500 долларов выделил Российский детский фонд. Остальная половина — за Беларусь. Пока А.Лукашенко дал лишь «добро» на то, чтобы Российский детский фонд продавал через интернет Сашины рисунки. Но эти деньги Саша будет зарабатывать самостоятельно благодаря своему удивительному таланту художника.

Литература НАША СВАБОДА

Салгат Беларусі

Леонід ГАЛУБОВІЧ

Мне вельмі ўдася ў глызды маладога даўняе апавядання Сяргея Дубавца «Немач». Пасля былі напісаныя мацнейшыя і таленавіцейшыя, але «Немач» забірала менавіта аголенай да нерваў цялеснай чалавечай шчырасці.

«Спачатку я думаў пра жанчын... Я часта думаю пра іх на вуліцы. А калі апынаюся з імі ў адным ложку, мне няцярпа хачацца пісаць! Я, далі бог, здатны на нешта геніяльнае. Асабліва ў тую хвіліну, калі няма немагчыма адлучыцца да стала. Потым я заўжыў дакараю сябе. Бо потым у мяне нічога не атрымліваецца».

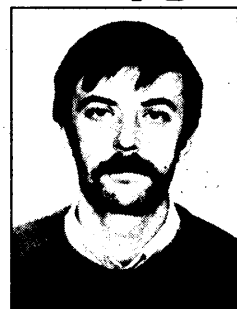
Мне могуць запярэчыць, што гэта не сам Дубавец, а проста аўтарскія словы ад першай асобы, што гэта толькі галоўны герой дубавцовага апавядання. Але я буду настойваць на сваім, бо Сяргей Дубавец, як ніхто іншы, і ёсць самы галоўны герой усеі сваёй творчасці...

Сяргей Дубавец. 40 гадоў. Крытык, паэт, прэзідэнт, публіцыст, аўтар выдавецкіх праектаў і галоўны рэдактар. Падчас службы ў СА выконваў абавязкі карэспандэнта дывізіённых газетаў унутраных войскаў у Вільні і ў Мінску. Скончыў журфак БДУ. Працаваў у «Гомельскай праўдзе», у часопісе «Неман». Быў адным з завадатараў літаратурнай суполкі «Тутэйшыя». У 1990 годзе ў Вільні, дзе ў якасці галоўнага рэдактара ўзнаўляў выданне газеты «Наша ніва», якой апынуўся да гэтага часу. Аўтар кніжак «Практыкаванні» (1992 г.) і «Дзеньнік прыватнага чалавека» (1998 г.). Узнагароджаны медалём Літоўскай Рэспублікі «13 студзеня» за адвагу і самаахвярнасць пры абароне незалежнасці Літвы (калі дэсантнікі захоплівалі віленскую тэлевежу).

І хто ж пасля ўсяго гэтага Сяргей Дубавец насамрэч? Як уяўляецца мне, то па сваёй унутранай канстытуцыі гэта вельмі далікатны і чысты, больш за тое, у нечым нават вышкалены чалавек. Гэткі вальнадумны інтэлектуал, строга замкнуты ў межах сваёй мэтаксіраванасці. Але як толькі акрэсленая мэта дасягнецца, ён адразу ж робіцца заложнікам новай ідэі.

Шчыра прызнаюся, што перад тым як пісаць гэты тэкст, я азнаёміўся з дастаткова аб'ёмным «дасье» на Дубавца. У адной толькі «Крыніцы» яго асобай былі заклапочаны ажно восем аўтараў. І ні ў адной з іхніх характарыстык я не мог адшукаць свайго героя. Яго партрэт уяўляўся мне іншым. Можна таму, што, у адрозненне ад іх, я назіраў за ім здалёку...

І ён бачыўся мне прастаістым, як барзана арагата на загонах нашай нівы. Але прастата тая была таленавітая. Вульгарна і цынічна Дубавец правакуе толькі тых, хто

мае моду ашчэрвацца на ўсякую новую ідэйную падманку, не задумваючыся пра востры кручок, на які тая адмыслова насаджаная. Правакуе, каб тыя, абразіўшыся, адкрылі ў гневе свае «шасціркі», сядзячы на «прыкупе». Дубавец залішне інтэлігентны і добра абазначаны, каб гуляць з «лапхукамі» ў адкрытую.

Часам горка думаецца: у беларусаў заўжды былі і сёння ёсць свае волаты нацыянальнага духу — адраджэнцы, пазты, пісьменнікі, мастакі, вучоныя, а самой Беларусі — усё няма і няма. Чаму? Апануюць каромальныя сумнеў: а ці такія яны ўжо волаты духу, ці такія геніяльныя і таленавітыя, мужныя і сумленныя, адважныя і геройскія?! — раз няма яе. Ёсць жа на карце Зямлі такія дзяржавы, як Кіпр, Эстонія і Албанія. Са сваёй мовай, культурай і гісторыяй. А нас — няма. Ёсць Скарына, Купала, Ластоўскі, Арсеннева, Караткевіч, Геніюш, Быкаў... Былі і яшчэ засталіся нашы балоты, але ўжо няма нашых узвышшаў і ўзвышэнцаў... Дзе мы?!

Даў Бог, удвая перажыўшы Сяргея Палуяна, Дубавец — ну, няхай, няхай я памыляюся! — менавіта яго мне і напамінае. Воляй, мэтаксіраванасцю і творчым (духоўным) падзмаган — жыць у імя, а не дзеля...

«...Хрыстос уваскрос! З вялікім сьвятасцю адвечнага аджыўлення вінушы цябе, Вялікі Беларускі Народ! Гэтай вялікай ночы страсі з сябе ўсю пагарду, увесь бруд, которым аблепваў цябе ад якоў. Чыста вымыйся, прыбярэся ў найлепшы вопратку, каб хоць на адзін дзень стаў ты роўны з усімі! Ідзі туды, дзе пацухе гэтыя вялікія словы: Хрыстос уваскрос!» — вітаў нас на пачатку XX стагоддзя Сяргей Палуян.

А напрыканцы яго Сяргей Дубавец кажа нам гэтак: «Я не ведаю, ці будзе Беларусь. Але я ўжо ведаю, што трэба рабіць, каб яна была. Я хачу быць невядомым салдатам, які ўратаваў Беларусь».

Патэтычна ці ўсё ж шчыра сказаў? Аднак — куды і куды? Ці не таму для пэўнасці яшчэ і гэты крык наўздзгон у знямелую прастору:

«— Скажце мне, што вы ёсць. Дайце які-небудзь знак. Распаліце вогнішчы. Калі вы жывыя... Хоць бы паварушыце рукой...»

...ані... І што ж далей? ■

«...Ідзя адкрытага грамадства»

Тацяна АНТОНАВА-МЕЛЬЯНОВІЧ

Шэсць гадоў таму пад патраганнем урада Беларусі і Германіі (Зямлі Паўночны Рэйн-Вестфалі) у Мінску быў адкрыты Міжнародны адукацыйны цэнтр (МАЦ). На тэрыторыі былога СССР падобных да яго адукацыйных устаноў няма.

МАЦ стаў не толькі месцам, дзе можна ўдасканаліць і павялічыць свае веды, але і абмяняцца інфармацыяй, абмеркаваць праблемы, што існуюць у сучасным грамадстве. Менавіта вострая пастаўна ка праблемаў, існуючых у Беларусі, шматграннае іх абмеркаванне, аналіз сітуацыі на шматлікіх кангрэсах і канферэнцыях у гэтым цэнтры часта выклікалі і, відаць, будучы выклікаць негатыўнае стаўленне цяперашняга кіраўніцтва рэспублікі.

Ідэя пабудавання Міжнароднага адукацыйнага цэнтру ў Мінску ўзнікла ў канцы 80-х гадоў у Германіі як рэакцыя на заканчэнне канфрантацыі паміж Усходам і Захадам. Але з таго часу шмат што змянілася, і сітуацыя ў нашай краіне значна адрозніваецца ад той, што была ў пачатку 90-х. Цяпер Беларусь зноў апы-

нулася ў становішчы канфрантацыі з Захадам.

Але, як лічыць дырэктар МАЦ з беларускага боку Віктар Балакіраў, канцэптуальна дзейнасць цэнтру не змянілася, ён застаўся месцам адкрытага дыялога, міжкультурных і міжрэлігійных зносін, месцам свабодных меркаванняў і абмену думкамі. Штогод адбываецца каля 200 мерапрыемстваў, у якіх бяруць удзел 15–16 тысяч чалавек.

МАЦ дэманструе ідэю адкрытага грамадства. Яго аснова, як вядома, ёсць грамадзянскія ініцыятывы, якія могуць вырашаць значную частку тых задачай, з якімі ці не ў стане справіцца дзяржава, ці не жадае гэтым займацца. Таму работа цэнтру будзеца так, каб аказаць максімальную дапамогу розным слаям насельніцтва. І ў гэтым сэнсе эфектыўныя грамадзянскія ініцыятывы, накіраваныя на дапамогу хворым, дзіцячым установам, інвалідам.

У аснову стварэння МАЦ была пакладзена ідэя пакаяння за дзеянні фашысцкай Германіі ў гады Вялікай Айчыннай вайны супраць беларускага народа і прымірэння абодвух народаў. Ажыццэўленне гэтай ідэі адбывалася няпроста.

— Памятаю, як у першы год работы цэнтру мы запрасілі

ветэранаў вайны на дзень Перамогі да сябе, каб павіншаваць іх, уручыць падарункі, — расказаў Віктар Балакіраў. — Атмосфера была хоць і святочная, але даволі напружаная. Зразумець гэтых людзей — партызанаў, франтавікоў, для якіх гукі нямецкай мовы нагадвалі аб перажываным, асацыяваліся са смерцю сяброў, было можна. Але скалечаныя вайной людзі, інваліды правілі вялікадушнасць — яны зрабілі крок на сустрэчу. Не ўсе ветэраны лаяліся да ідэі прымірэння, і частку віны за здзяйсненне фашызма на нашай зямлі перакладаў цяпер на дзяцей і ўнукаў акупантаў.

Канешне, у далейшай сітуацыі можна было абраць іншую палітыку: скажам, не ўгадваць пра трагічныя старонкі вайны, пра ахвяры, здзяйсненыя злачынствы — гэта ўжо ўсё вядома. Але было вырашана, што пакаянне і прымірэнне немагчымы без поўнай шчырасці і адкрытасці двух бакоў. Цэнтр вызначыўся адразу са сваёй пазіцыяй: нічога не замоўчваць, нагадваць і абмяркоўваць урокі мінулага. У кантэксце новых, цывілізаваных адносінаў паміж нашымі краінамі разглядаюцца цяпер пытанні догляду магілаў немцаў, што загінулі на нашай зямлі, а на нямецкай —

нашых салдатаў. Аднак падпісанне два гады назад урадава пагаднення па доглядзе за ваяннымі пахаваннямі паміж Беларуссю і Германіяй дасюль не ратыфікаванае беларускім парламентам. Гэта звязана з тым, што «супраць» актыўна выступаюць нашы ветэранскія арганізацыі.

Сітуацыя гэта і сапраўды неадназначная. Асабліва, калі ўявіць, у якім становішчы знаходзіцца помнікі і магілы нашых салдатаў і афіцэраў, абеліскі і манументы. Многія з іх занябаныя, недагледжаныя. І калі побач з гэтымі руінамі паўстануць помнікі акупантам, гэта будзе абражаць пацучы нашых грамадзянаў.

Цяпер ідзе інтэнсіўны сумесны працэс асэнсавання таго, як трэба да гэтага стаўіцца, — гаворыць В.Балакіраў, — і праблема гэтага актуальна і важная для ўзаемаадносін Беларусі і Германіі. Наш цэнтр ў кастрычніку гэтага года наладзіў паездку для беларускіх ветэранаў і парламентарыяў у ФРГ, дзе яны мелі магчымасць на месцы азнаёміцца з тым, якая там праводзіцца праца па доглядзе за пахаваннямі савецкіх салдатаў і афіцэраў. Там, дзе можна аднавіць імёны, — яны аднаўляюцца. Займаюцца гэтай справай грамадскія ініцыятывы.

Існуючы ў Германіі Нямецкі саюз па доглядзе за ваяннымі пахаваннямі, прынамсі, выказвае гатоўнасць не толькі даглядаць на тэрыторыі Беларусі нямецкія магілы, але і ўкладаць грошы ў аднаўленне магілаў савецкіх салдатаў і афіцэраў, што не маюць адпаведных помнікаў і абеліскаў.

Сёлетна восенню распачае будаўніцтва другой чаргі МАЦ. На ўсёй плошчы, якая цяпер уяўляе сабой голае поле, мяркуецца стварыць маленькі цывілізаваны гарадок з усяй інфраструктурай, дабrotамі якога змогуць карыстацца жыхары раёна, у якім ён размешчаны.

19 ноября в Дворце молодежи (Старовиленский тракт, 41) состоится презентация видеofilmа «Аббуджана сталіца. Фэст сярадняй чнай культуры «Навагрудак 2000».

В программе также средневековые танцы и вручение Польским институтом «Приза симпатий» клубу-участнику феста.

Начало в 12 часов

МЕДИЦИНА

Зеркало общественного здоровья

Дмитрий КИРИЛЛОВ

В 1980 году в Минске, на базе Городской клинической больницы скорой медицинской помощи, был создан Республиканский центр острых отравлений для пациентов с временными и истинными нарушениями психики, более известный в народе как отделение «токсикологии». За 20 лет работы здесь спасли не одну тысячу жизней.

Контингент, с которым ежедневно приходится сталкиваться персоналу «токсикологии», еще — это, кроме токсикоманов, болонки, опустившиеся алкоголики, наркоманы со стажем, многие с богатым криминальным прошлым. Сюда попадают и люди, решившие по неким причинам свести счеты с жизнью.

Суицид — тема особая. Не следует отметить, что по числу самоубийств на душу населения среди стран бывшего СССР Беларусь занимает место после Латвии, Литвы, Эстонии и России. Но мы имеем огромный скрытый потенциал, настоящий на всеобщей алкоголизации и ненависти, культивирующейся в нашем обществе. Известно, что более 50% попыток покончить жизнь самоубийством у нас совершается в состоянии опьянения.

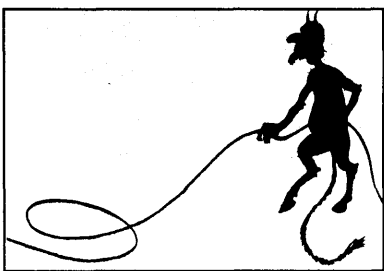
Основным средством сведения счетов с жизнью у пациентов токсикологии являются «таблетки». Хотя в последнее время, по словам заведующе-

ные кислоты и щелочи).

Настоящим «бичом» нашего общества стало пьянство. Пьет сейчас почти все трудоспособное мужское население страны. В последнее время горячительные напитки вошли в «моду» и у женщин. В связи с этим в токсикологии наблюдается неуклонный рост поступлений с диагнозом «острое отравление алкоголем и его суррогатами»: за 9 месяцев 2000 года сюда доставлено 236 подобных «клиентов» при 163 за аналогичный период прошлого. Следует учесть, однако, что в само отделение завозят только самых «отравленных», большинство же проходит через так называемую «мойку» и в этой статистике не отображается.

Сравнительно новой, но быстро прогрессирующей болезнью нашего общества является наркомания, что опять же, как в зеркале, отражается в работе токсикологии. В 1996 г. в отделение с диагнозом «острое отравление наркотическими препаратами» доставлено 16 человек, в 1997 — уже 38, в 1998 — 63 человека, а в 1999 — 167(!). Не станет, по-видимому, исключением и год 2000-й, так как за 9 месяцев зафиксировано уже 120 поступлений.

Нагрузка на токсикологию неуклонно увеличивается. В конце 1980-х количество поступлений за 365 дней перевалило за тысячу, в конце 90-х — подошло к 3.000, но не-

сравнимо ускорились темпы роста. По прогнозам И. Григорьева, в недалеком будущем Центр отравлений ожидает в год не менее 5 тысяч обращений за помощью.

СПОРТ

Нашим да шахматных каралей галёка

Аляксей СТАЎСКИ

У Стамбуле завяршылася суветная шахматная алімпіада. Беларусам там не ўдалося выступіць добра, ведаючы традыцыі і шахматны патэнцыял нашай краіны. Жанчыны выступілі — такі лепш за мужчын. У апошніх чатырох турах яны паказалі наступныя вынікі: перайгралі Харватыю — 2,5:0,5 ачка, нічыя з Індыяй — 1,5:1,5. Славакія з такім жа лікам, параз ад Іспаніі — 1:2. Агульнае месца нашай жаночай зборнай — дваццаць чацвёртае. А найлепшую гульнію паказалі Генрыэта Лагвілава і, напэўна, адкрыццё беларускіх жаночых шахматаў 2000 года Наталля Папова.

А выйграў жаночую частку спаборніцтваў кітайка, пакінуўшы другое месца грузінкам, а трэціе — расіянкам.

Усё значна больш сумна ў мужчын. Хаця ў апошніх чаты-

рох турах яны і паказалі нарэшце добрую гульнію, перайграўшы па чарзе Азербайджан (2,5:1,5), Казахстан (3:1), Інданезію (3:1), а ў апошніх турах гуляўшы ўнічыю (2:2) з амерыканцамі.

Гэтыя перамогі ўзялі нашых шахматыстаў толькі на трыццаць другі радок у турнірнай табліцы.

Што тут скажаш, правал. Але варта ўлічыць, што вельмі прыстойна выступіўшая зборная Ізраіля мела ў сваім складзе двух экс-беларусаў Барыса Гельфанда і Іллію Смірына, якія і задавалі агульны паспяховы тон у выступленнях ізраільцянаў.

У нас жа ў зборнай выдзеліць можна хіба толькі чацвёрты нумар каманды Вячаслава Дыдышчу, які, нягледзячы на свой рэйтынг, набраў больш за ўсіх ачкоў.

Першыя ж тры месцы занялі адпаведна Расія, Германія і Украіна.

Болей цыгарэтаў — болей курільшчыкаў

Кірыла ПАЗЫНЯК

Цікава, колькі зацятых курільшчыкаў хоць бы сёння, у Суветны дзень непалення, абдыцца без тытунёвага дыму?

Паліць амаль палова беларусаў: 47% ад усяго насельніцтва ў краіне — сталыя паленнікі. Па дадзеных Інстытута кардыялогіі, сярод усіх мужчынаў і жанчынаў ва ўзросце ад 25 да 34 гадоў паліць адпаведна 52% і 7%, ад 35 да 44 гадоў — 40% і 7%, ад 45 да 54 гадоў — 43% і 1%, ад 55 гадоў і вышэй — 38% мужчынаў і 5% жанчынаў.

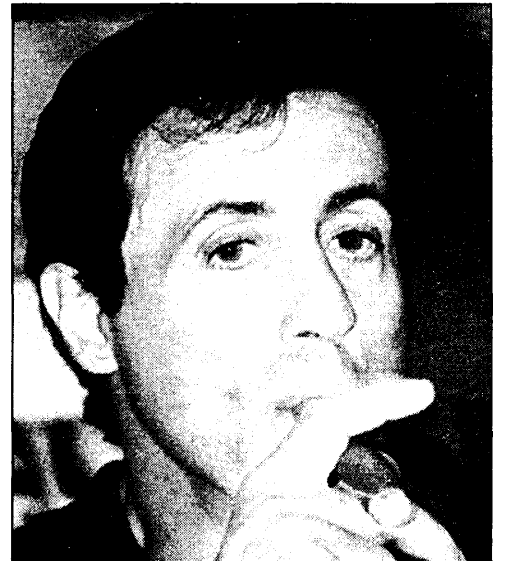
Прычым спецыялісты кажуць, што колькасць тых, хто прызвычайваецца да цыгарэтаў, штогод расце. Асабліва сярод жанчынаў і моладзі. Сярод тых, хто мае ад 15 да 24 гадоў, паліць 70% маладых людзей.

Такое і здароўе. Санітарныя нормы, прынятыя ў Беларусі для тытунёвых вырабаў (гэта 1,3 міліграма нікаціну і 15 міліграмаў смалы на адну цыгарэту) — зусім толькі крыху змяншаюць шкодны ўплыў тытуню на чалавечы арганізм. Паленне так званых «light»-цыгарэтаў з паніжаным утры-

маннем шкодных рэчываў дае ў гэтым сэнсе збольшага ўяўны эффект. У Еўропе ад паняцця «лёгкай цыгарэты» ўжо адмаўляюцца, бо, як кажа ўрач-валеалаг Рэспубліканскага цэнтру здароўя Аксана Шаластовіч, «курільшчык усе адно дабярэ сваю «норму»: ён будзе больш глыбока зацягвацца альбо проста выпаліць болей цыгарэтаў».

Штодня ад хваробаў, звязаных з паленнем, у Беларусі памірае 42 чалавекі. На год гэта 15,5 тысяччаў чалавек. Усяго менавіта праз звывчку паліць можна прыдаць сабе 25 самых розных хваробаў. Напрыклад, 97% усіх хворых на рак лёгкіх — тыя, хто паліць.

Пра небяспеку палення ў нас адно што багата гаворыцца, да рэальных антынкацінавых захадаў справа не даходзіць. Бо цыгарэтны, як і алкагольны продаж — немалая крыніца даходаў у дзяржаўны бюджэт. Беларускі тытунёвы рынак сёння складае звыш 25 мільярдаў цыгарэтаў. Легальны, без кантрабанднага тавару, змяшчае 16-17 мільярдаў штук. 40% ад гэтай колькасці вырабляецца на Гродзенскай тытунёвай фабрыцы «Неман». Прычым вытворчасць тут павялічваецца. Напрыклад, у 1996 годзе на

фабрыцы выпусцілі 6,3 мільярда цыгарэтаў, у 1998 годзе — 6,8 мільярда, а летась — 8 мільярдаў. Таму не дзіва, што курільшчыкаў болей. Каб запабегчы гэтай ці хоць бы абараніць тых, каму выпадае так званае пасіўнае паленне, у міністэрстве аховы зда-

роўя спадзяюцца на з'яўленне ўжо да канца 2000 года ўрадавай пастановай «Аб абмежаванні шкоднага ўздзеяння палення». У прыватнасці, яна мушэ прадугледзіць абмежаванне рэкламы тытунёвых вырабаў і забарону палення ў грамадскіх месцах.

Родители вынуждены признать свое бессилие и обратиться к школе

Оксана ПРИХОДЬКО

Этот случай всколыхнул Америку в начале сентября. Пятеро подростков, четыре мальчика и девочка, в возрасте от 14 до 17 лет, заказали на адрес заброшенного дома еду из китайского ресторана. Когда еду им доставили, чтобы не оплачивать заказ на сумму 60 долларов, они забили китайца-разносчика кирпичами. После этого, нашедшие дармовую трапезу, отправились по своим благополучным домам, холодильники которых ломились от всевозможной пищи. Ведь все эти дети были из средних американских семей, вполне благополучных по самым строгим меркам.

Следствие вышло на след малолетних убийц спустя несколько дней. За все это время ни в одной семье ничего не заподозрили. Более того, мать 16-летнего Джеймса забила в истерику, увидев перед своей дверью полицейских. Она панически боялась, что ее сын станет жертвой такого распространённого в Штатах насилия. Однако о том, что он сам станет убийцей, она не

могла даже подумать.

Когда у родителей подростков прошёл шок, они собрались вместе и попробовали проанализировать, что же в воспитании делалось неправильно и в какой момент был потерян контроль над детьми. Так и не найдя ответа, в отчаянии они обратились к американской общественности. По их мнению, все усилия по воспитанию детей добрыми и порядочными перечеркнуло разлагающее влияние видеопродукции и компьютерных игр. Ответственность, дисциплинированность, отзывчивость, которые они пытались воспитать у своих детей, перевесил поток насилия, жестокости и демонстративной безаказности, который льётся с экранов и мониторов.

С этим вполне созвучны результаты социологического опроса, посвящённого проблеме сексуального воспитания детей. Как оказалось, две трети опрошенных предпочитают переложить всю ответственность в этом вопросе на плечи школьных учителей. Большинство родителей заявляют, что разговоры на темы воздержания, предохранения,

аборт и заболеланий, передающихся половым путем, подростки просто избегают. Зато в школе все эти темы могут быть изучены в приказном порядке. Уже к моменту вступления в тинэйджерский возраст школьники, по мнению их родителей, должны быть подробно информированы не только о последствиях абортов и угрозе заражения, но и о более сложных вещах, включая нетрадиционную сексуальную ориентацию, последствия изнасилования, психоэмоциональные травмы «свободной любви». Более того, родители требуют, чтобы на уроках их детям давали совершенно конкретную информацию о том, где и как можно провериться на ВИЧ, куда обращаться в случае изнасилования, с кем обсудить проблему сексуальной несовместимости со своим партнером.

Результаты этого опроса показали, какие серьезные изменения общественного мнения произошли в стране после 1981 года — когда проводился аналогичный массовый опрос. Тогда 70 процентов американцев считали, что сексуальное воспитание детей нужно начинать

только в колледжах, а до этого вполне достаточно знаний, которые они получают дома. Двадцать лет назад лишь 60 процентов родителей считали необходимым информировать своих детей о заболеланиях, передающихся половым путем. Сейчас таких родителей 98 процентов. Тогда на необходимость говорить с детьми о последствиях абортов настаивали 35 процентов родителей, сейчас — 79. А обсуждать проблемы гомосексуализма в 1981 году считали нужным не больше 30 процентов родителей против нынешних 76.

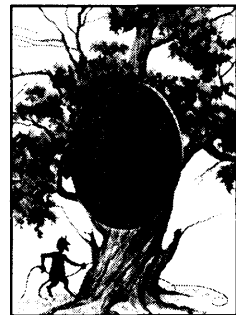
Социологи и педагоги считают, что подобные изменения в родительском восприятии сексуального образования в школе прогрессивны. Уже то, что, осознавая свою беспомощность в данном вопросе, они доверяют решение проблемы специалистам, звучит достаточно обнадеживающе. Возможно, следующий опрос покажет желание американских родителей ввести в качестве обязательного школьного предмета дисциплину «Как не стать убийцей».

По материалам International Herald Tribune

КНИГАРНЯ

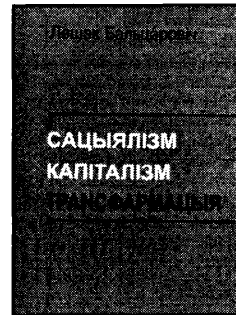
З пачатку кнігадрукавання, ужо пяць стагоддзяў, лепшым падарункам сярод культурных людзей была і застаецца кніга. Для сённяшняй збыднелай Беларусі — кніга не толькі культурны, а, па сутнасці, і самы танны падарунак, які можна з гонарам зрабіць сябрам, родным, дзецям.

Дастойныя для падарунка беларускія кнігі можна знайсці на кніжнай выставе ТБМ (Мінск, вул. Румянцава, 13). У час летніх вандровак, сустрэчаў, выправы дзяцей за мяжу на выздараўленне варта мець для прэзентаў лепшую прыкмету нацыя-

нальнай культуры, чым будзька гарэлкі.

Тэлефон кніжнай выставы — 284-85-11.

Аптовы продаж выдання: Лешэк Бальцэровіч. «Сацыялізм. Капіталізм. Трансфармацыя». 239-15-32.

Істарычныя падарункі для дзяцей

Галоўны рэдактар

Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі. Адрас: г. Мінск, пр-т газет «Ізвестыя», 8-173. Паслэдаванне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лістапада 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук. Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NFSvoboda@irex.minsk.by. Надрукавана ў друкарні УП «Маджык» г. Мінск, ул. Кірыяна, 50. Заказ №869. Нумар падпісанні ў друку 16/11/2000 (15:00) Наклад — 9.280